

KYMI-YHTYMÄ



HENKILÖKUNNAN
JULKAISU



- 1 Haukkasuon polttoturve kuljetusautoilla Kymintehtaalle
- 5 Hallan uusi kuivaamo
- 9 Hallan uusi siltanosturi
- 12 Uusi kaasuhälytysjärjestelmä Kymintehtaalla
- 15 "Ja sen tervahöyryn nimi oli Untamo"
- 18 Ei enää "pässillä" Karjalankoskelle
- 18 Puruniemeläisiä
- 19 Omaisten päivä Kymin korjauspajalla
- 20 Uimapromotiot
- 21 Yhtymämme kesämestaruuskilpailut
- 27 Kävelyharrastuskilpailut
- 28 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 28 Merkkipäiviä
- 32 Manan majoille

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHTEERI: A. YLIKANGAS - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.



Haukkasuon turvebunkkerin ääreen ajanut turpeenkuljetus-auto on saanut lastinsa ja autonkuljettaja Aarne Rahikainen hypähtää komean ja vahvan ajokkinsa ohjaushytettiin

Kuljetus on turveteollisuuden kannattavuuden tärkeimpiä ongelmia. Luonnollisestikin matkan pituus suolta kulutuspaikkaan on jo sinänsä ratkaiseva tekijä, mutta samalla turpeen kuljettamisen pitäisi tapahtua mahdollisimman vähin työvaihein välttämällä uudestilastauksia. Nytemmin on Haukkasuon turpeen siirtämisessä suolta Kymintehtaalle otettu käytäntöön kokonaan uusi menetelmä siirtymällä junakuljetuksesta erikoisrakenteisilla autoilla tapahtuvaan maantiekuljetukseen. Samalla on otettu käytäntöön uusia lastausta ja purkausta jouduttavia laitteita.

Kahdessa seuraavassa lehtemme artikkelissa esitellään Hallan tehtaiden viime uutuuksia. Saha on saanut läheisyyteensä uuden kuivaamon, jonka vuosituotannon on laskettu nousevan 14.000—15.000 standarttiin. Teknilliseltä ratkaisultaan laitos edustaa alansa viimeisimpiä saavutuksia. Puujalansalmen suojaasaan lastauspaikkaan on viime vuosien aikana kohonnut uusi 110 metrin pituinen siltanosturi, joka yh-

distää Hallan saaren ja Pitkäkarin. Nosturi siirtää sahatavarapaketit alla oleviin proomuihin. Päivässä voidaan lastata jopa 140 standarttia.

Myös Juantehtaalla on tapahtunut ratkaiseva muutos kuljetuksen alalla. Siilinjärven—Juankosken rautatien valmistuttua on vähitellen siirrytty rautatiekuljetukseen ja pitkäaikainen uskollinen palvelija "Untamo"-laiva on joutunut 'eläkkeelle'. Lehdessämme kerrotaan Untamon viimeisestä Mikkelinmatkasta.

Kymintehtaalla, jossa valmistetaan ja teollisessa tuotannossa käytetään myrkyllisiä aineita, on otettu käytäntöön entistä tehokkaampi kaasuhälytysjärjestelmä. Olisi toivottavaa, että jokainen Kymintehtaalla työskentelevä ja lähitöllä asuva tutustuisi uutta kaasuhälytysjärjestelmää esittelevään kirjoitukseen.

Urheilurintamalla yhtiömme piirissä on kesän aikana ollut vilkasta. Keskeisimmäksi tapahtumaksi muodostui yhtymän kesämestaruuskilpailut, joiden tulostasoa oli hyvänpuoleinen.

Kuljetin nostaa kippivaunuista kaadetun polttoturpeen bunkkeriin, josta se putoaa edelleen tyhjennysluukkujen kautta kuljetusautoon

Haukkasuon polttoturpe kuljetusautoilla Kymintehtaalle

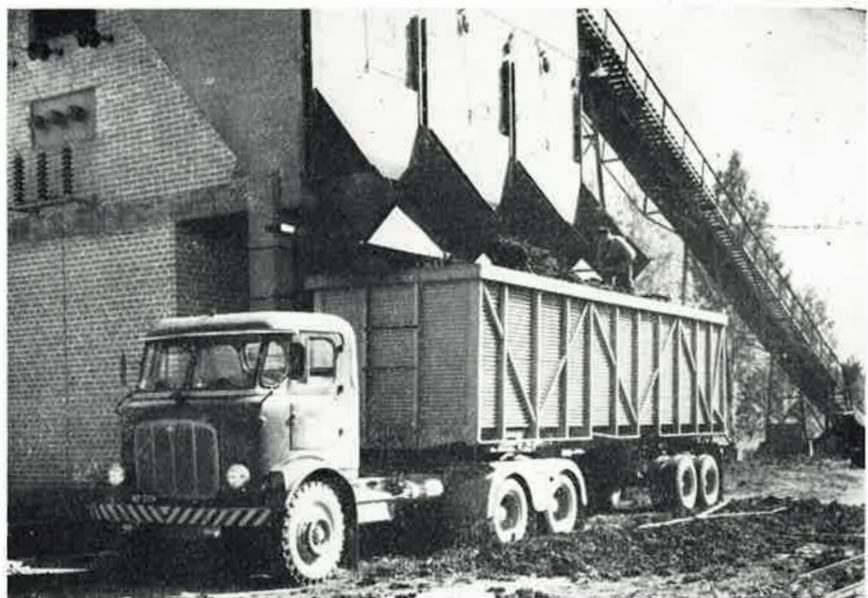


Raaka-aineen runsauden puolesta Suomen turveteollisuuden näköalat ovat melkeinpä rajattomat, siinä määrin meillä on polttoturpeen valmistamiseen soveltuvia soita. Mutta kuitenkin tuntuu siltä kuin tämä teollisuudenala ei olisi oikein vielä päässyt pihtien pitämistään. Tärkeimpiä kysymyksiä on sopivien teknillisten ratkaisujen ja kuljetuskeinojen löytäminen ja kehittäminen. Turveteollisuuden avainkysymykset ovat siten luonteeltaan ennen kaikkea sekä teknillisiä että taloudellisia.

Mutta paljon on saatu aikaan myös myönteisiä tuloksia. Siitä yhtiömme Haukkasuon turvetyömaa on hyvänä esimerkkinä. Suon kuivaamisessa, tasoittamisessa, turpeen nostamisessa ja levittämisessä sekä kuljettamisessa on päästy varsin tyydyttäviin ratkaisuihin tehokkai-

den koneiden ja laitteiden avulla. Luonnollisesti tarvitaan myös käsin tehtäviä työvaiheita, mutta niiden osuus rajoittuu pääasiallisesti enää

vain turpeen kuivaamiseen ja koaamiseen. Nimenomaan koneellistumisen ansiosta Haukkasuosta on kehittynyt maamme turveteollisuus-



den tämänhetkistä laajuutta ja tehoa ajatellen suurimittainen tuotantolaitos.

Äskettäin on Haukkasuolla otettu käyttöön uusi kuljetusmenetelmä, joka merkitsee jälleen huomattavaa parannusta. Kuten tunnettua on polttoturve kuljetettu aikaisemmin rautateitse. Turve lastattiin Haukkasuon kapearaiteisen rautatien kuljetusvaunuihin ja kuljetettiin Utin asemalle. Siellä Haukkasuon omalla lastauspaikalla turve siirrettiin nostolaitteen avulla brigaadivaunuista rautatievaunuihin ja kuljetettiin Kymintehtaalle. Tämän sinänsä tehokkaan kuljetustavan varjopuolella oli uudestikuormaus turvetyömaan vaunusta rautatievaunuun ja perillä paljon työtä vaatinut kuorman purkaminen. Lisäksi Kouvolan ratapihalla vaunut oli siirrettävä Kymintehtaalle tuleviin tavarajuniin, mistä saattoi aiheutua viivytyksiä.

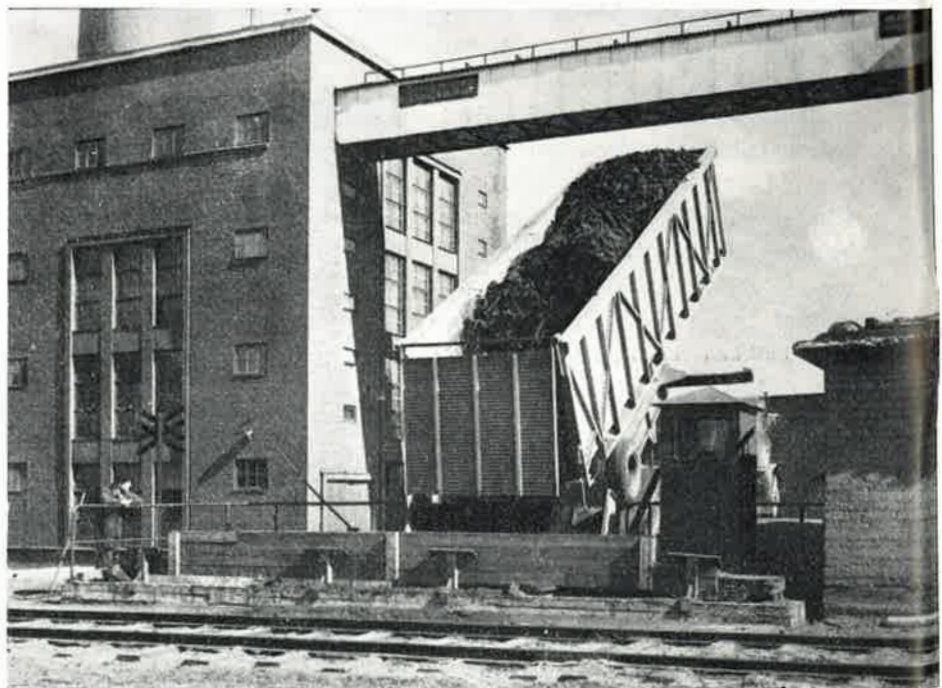
Nytemmin on junakuljetus kokonaan hylätty ja siirrytty autokuljetukseen. Tämä saattanee kuulostaa hieman omituiselta, sillä onhan polttoturve paljon tilaa ottavaa. Mutta kun tutustuu uusiin, tähän tehtävään varta vasten suunniteltuihin kuljetusautoihin ja uusiin lastaus- sekä purkulaitteisiin, tulee heti vakuuttuneeksi, että ilmeisestä parannuksesta tässä on kysymys.

Kaksi vuotta sitten rakennettiin Haukkasuon laitaan lähelle maantietä betoninen bunkkeri turpeen lastausta varten. Bunkkerin katolle johtaa maasta käsin kuljetin, joka siirtää turpeet lastaussäiliöihin. Dieselveuri vetää kippivaununun kuljettimen viereen ja turpeet kaadetaan vaunua kallistamalla kuljettimelle. Bunkkerin kummallakin puolella muutaman metrin korkeudella maasta on kolme suurta luukkua, joiden kautta turve putoaa suoraan auton korkealaitaiseen perävaunuun. Näin ollen turpeen siir-



täminen bunkkeriin ja sieltä edelleen autoon tapahtuu kuljetinta käyttämällä ja luukkuja avaamalla. Kippivaunuja tyhjentävien miesten on kyllä jonkin verran autettava siirrettäessä turvetta kuljettimelle. Samoin on turpeella paha taipumus

silloin tällöin holvautua eikä turve putoakaan luukkua nostettaessa. Pitkän seipään avulla mies avaa tällöin paakkuuntuman ja turve alkaa juosta jälleen kovalla vauhdilla. Lastaukseen ei kulukaan kuin muutama minuutti.



Turpeenkuljetusautossa on kokoa ja näköä

Hydraulisin laittein nostetaan auton kuormavaunu tällaiseen asentoon lastia purettaessa



Turpeenkuljetusautot, joita yhtiöllä on kaksi, ovat erityisesti tähän tarkoitukseen suunniteltuja. Tuollainen kuljetusauto on eräänlainen maantiejuna, joka käsittää erikseen vetovaunun eli varsinaisen auton ja perävaunun, johon kuorma sijoitetaan. Auto on englantilainen AEC-merkkinen 150-hevosvoimaisella dieselmoottorilla varustettu ja painaa kuusi tonnia. Perävaunu, joka tyhjänä painaa kolme tonnia, on hollantilaisen DAF:n valmistama. Tämä 9 metrin pituinen korkealaitainen perävaunu on 35 m³:n vetoinen ja voi ottaa jopa 13 tonnin painoisen kuorman. Tämä valtava paino jakautuu kuitenkin viiden pyöräparin osalle, joista neljässä on jokaisessa neljä pyörää. Täten koko vetopeli, joka on kokonaisuudessaan 12,5 metrin pituinen, lepää ja kulkee kahdeksantoista pyörän päällä.

Luulisi, että tällainen autohirmviö olisi maantiellä kömpelö ja täyttäisi koko tien. Todellisuudessa se liikkuu melkein yhtä ketterästi kuin tavallinen kuorma-auto, ja taitavien ajajien kuljettamana siitä ei ole koitunut muulle liikenteelle mitään haittaa. Päästyään jonkin verran

Kuljetusauto on saapunut Kymintehtaan höyrykeskuksen purkauspaikalle ja kuorma katoaa purkausaukosta muutamassa minuutissa



mutkaiselta Saveron tieltä Uttiin tie muuttuikin leveäksi valtatieksi kuuluine Utin suorineen. Kouvolasta matka jatkuu Kymintehtaan vanhaa tietä, jota viime vuosina suoritettujen tieoikaisujen johdosta kutsutaan nykyisin uudeksi Kymintehtaan tieksi, ja runsaassa puolesta tunnissa auto on Kymintehtaan höyrykeskuksen vieressä turpeen purkauspaikalla.

Purkamisen tapahtuu yhtä automaattisesti kuin lastauskin. Auto peruuttaa kuormansa nostolavan päälle. Tämän jälkeen kuljettaja irroittaa auton ja perävaunun väliset kytkinlaitteet ja purkauspaikan ohjaamosta automatiikan avulla panna hydrauliset nostolaitteet käyntiin. Tällöin perävaunun etupää nousee korkeuksia kohti ja turpeet alkavat valua alareunasta ja sivuilta avatun perälaidan raosta turvekuiluun pudoten suoraan turvekuljettimelle. Tämä puolestaan nostaa turpeen höyrykeskuksen turvebunkkeriin, missä tapahtuu turpeen jauhaminen ja siirtäminen edelleen turvepölynä höyrykattilaan.

Yksi auto tekee 8-tuntisena työvuorona neljä Haukkasuon matkaa. Polttoaineen tarpeesta riippuen turvetta ajetaan myös kahdessa vuorossa, joten kahdella autolla kyetään vuorokaudessa turvetta kuljettamaan lähes 600 m³. Turvetta on jonkin verran ajettu myös Pajarin turvetyömaalta.

Koska turpeen jäätyminen takia bunkkerin kautta tapahtuva kuormaaminen on osoittautunut talviolosuhteissa hankalaksi, kokeiltiin viime talvena kuljetusautoihin lastausta suoraan suolta. Suon pinnan riittävästi jäädyttyä tämä osoittautuikin mahdolliseksi. Suuret kuljetusautot ajoivat suolle aivan turveaumojen ääreen, jossa lastaus tapahtui 'hullu-jussien' avulla. Täten autot ovat osoittautuneet käyttökelpoisiksi talvisaikaankin.

Myös Haukkasuon konekannassa on tapahtunut eräitä parannuksia. Eniten on tänä kesänä tuottanut iloa uusi suon tasoittaja. Tyytyväisyyttä on lisännyt ennen kaikkea se, että kone on omin voimin suunniteltu ja rakennettu Haukkasuolla.

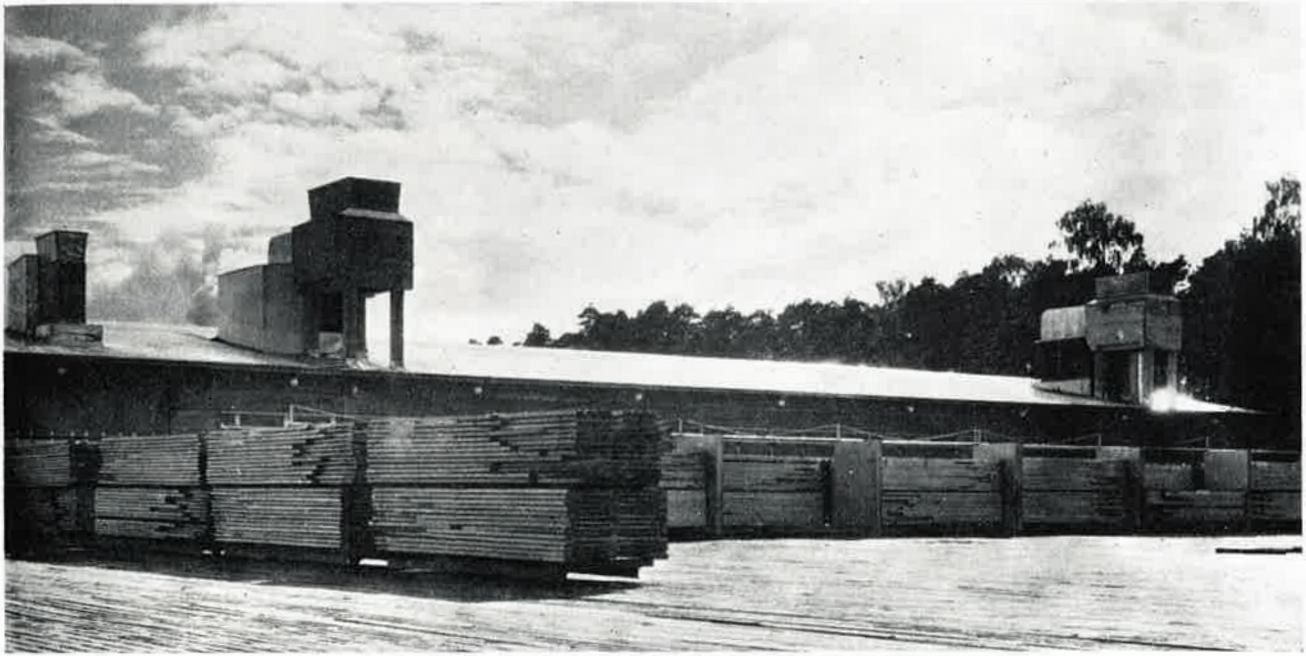
Materiaalina on suurelta osalta käytetty vanhoja koneen osia, joten kustannukset ovat jääneet pieniksi. Ainoastaan moottori ja puskuterä ovat uusia. Koneen runkona on monta vuotta käyttämättä olleen, tarkoitukseensa sopimattoman turvekoneen runko. Terän aisat on saatu vanhasta elevaattorista, nostolaitteen osat vanhasta veturin suunnanvaihtajasta ja turvepuristimen kierukkavaihteistosta. Kaikki välitysrattaat ja voimansiirtoketjut ovat löytyneet vanhoista nosto- ja levityskoneista.

Voimakoneena on 59 hv:n Fordson Major-dieselmoottori. Tasoittajakonetta käyttämään tarvitaan kaksi miestä, ja olosuhteista riippuen tasoitetaan päivässä suota 2.400—4.000 neliometriä, mitä on pidettävä hyvänä tuloksena varsinkin kun jälki on erittäin tasaista. Muutamien pikkuparannusten avulla koneesta saataneen vieläkin tehokkaampi.

Puskuterän lisäksi koneeseen tullessaan suunnittelemaan vielä sopiva aura, ja täten konetta voidaan käyttää myös ojitustöihin.



Haukkasuon uusi tasoittajakone oikeassa elementissään tasaista jälkeä tekemässä



Kuivaamovaunujen päälle nostettuja rimotettuja sahatavarapaketteja odottelemassa kuivaamon edustalla kuivausvuoroaan

Hallan uusi kuivaamo

Hallaan on viime talven kuluessa kohonnut uusi komea rakennus, joka jo erikoisella ulkonäöllään herättää huomiota. Sahan ja suojakatosten sekä muiden puisten puurakennusten punasävyisyydestä poiketen tämä uusi tulokas hohtelee suorastaan hopeankirkkaana, sillä sen laaja kattopinta sekä osaksi myös päädyt ovat alumiinipellistä. Tätä vaalean kirkasta yleisvaikutelmaa ovat omiaan lisäämään samanvärisiksi maalatut suuret työntöovet sekä vaaleanharmaa betoniseinä. Toisaalta muutamat tiilipinnat tehostavat rakennuksen koristeellisuutta.

Kaksi tornimaista laitetta katolla viittaavat siihen, että johonkin tuotantovaiheeseen liittyvästä laitoksesta tässä on kysymys. Mutta muuten rakennus vaikuttaa hiljaiselta ja sulkeutuneelta. Onkin osuttava paikalle aamuvarhaisella tai illansuussa, silloin kyllä saa kyselemättä selvän, mikä laitos tämä hienon näköinen uutuus oikein on. Tällöin

suuret työntöovet vuoron perään avataan ja toiselta puolelta vedetään ulos sahatavaralla kuormattuja työntövaunuja, kun taas toiselta puolen työnnetään tilalle uusia. Mutta mikä ero onkaan tavaralla ja tavaralla. Ulos tuleva puu on lämmintä ja kuivaa, mutta sisälle pantava melkein vettä tihkuvan märkää. Sahattu tavara muuttuu siis tässä laitoksessa märestä kuivaksi.

Laitos on Hallan sahan uusi kuivaamo, tekniikan viime sana tällä alalla. Kuluneena talvena rakennuksen harjannostajaisten yhteydessä siitä jo alustavasti lehdesämme kerrottiin ja mainittiin sen toimintaa valaisevia lukuja, mutta nyttemmin kuivaamon lopullisesti valmistuttua ja päästyä täyteen käyntiin on lähempi esittely paikallaan.

Uusi kuivaamo sijaitsee samalla kohtaa kuin vanha kuivaamokin, nimittäin sahan ja tasaamon välissä, johon se tuotantoprosessin luonteen mukaisestikin kuuluu. Van-

hasta kuivaamosta jäi jäljelle kolme pitkittäiskamaria, jotka kuitenkin suurelta osalta rakennettiin uudelleen. Niissä kuivataan kimmert ja muu vastaavanlainen pikku tavara. Varsinainen uusi osa käsittää kahdeksan suurta kamaria, joihin kuivaamovaunut työnnetään poikittaissuunnassa. Kuhunkin kamariin mahtuu samanaikaisesti 12 kuivaamovaunua, ja kun jokaisessa vauvussa on kerrallaan kaksi sahatavarapakettia, on kuivaamossa yhtäikää sisällä 192 pakettia eli 200—220 standarttia puuta. Keskimääräinen vuorokausituotanto on n. 50 standarttia, sillä kuivaaminen vie aikaa 3,5—5 vuorokautta tavaran paksuudesta riippuen. Onpa järeintä tavaraa pidettävä kuivaamossa seitsemänkin vuorokautta. Vuosituotannon on laskettu nousevan 14.000—15.000 standarttiin.

Kun on kysymys sahatavaran keinotekoisesta kuivaamisesta, nimetään tällaista usean vuorokauden kestävästä kuivaamisesta hitaaksi.

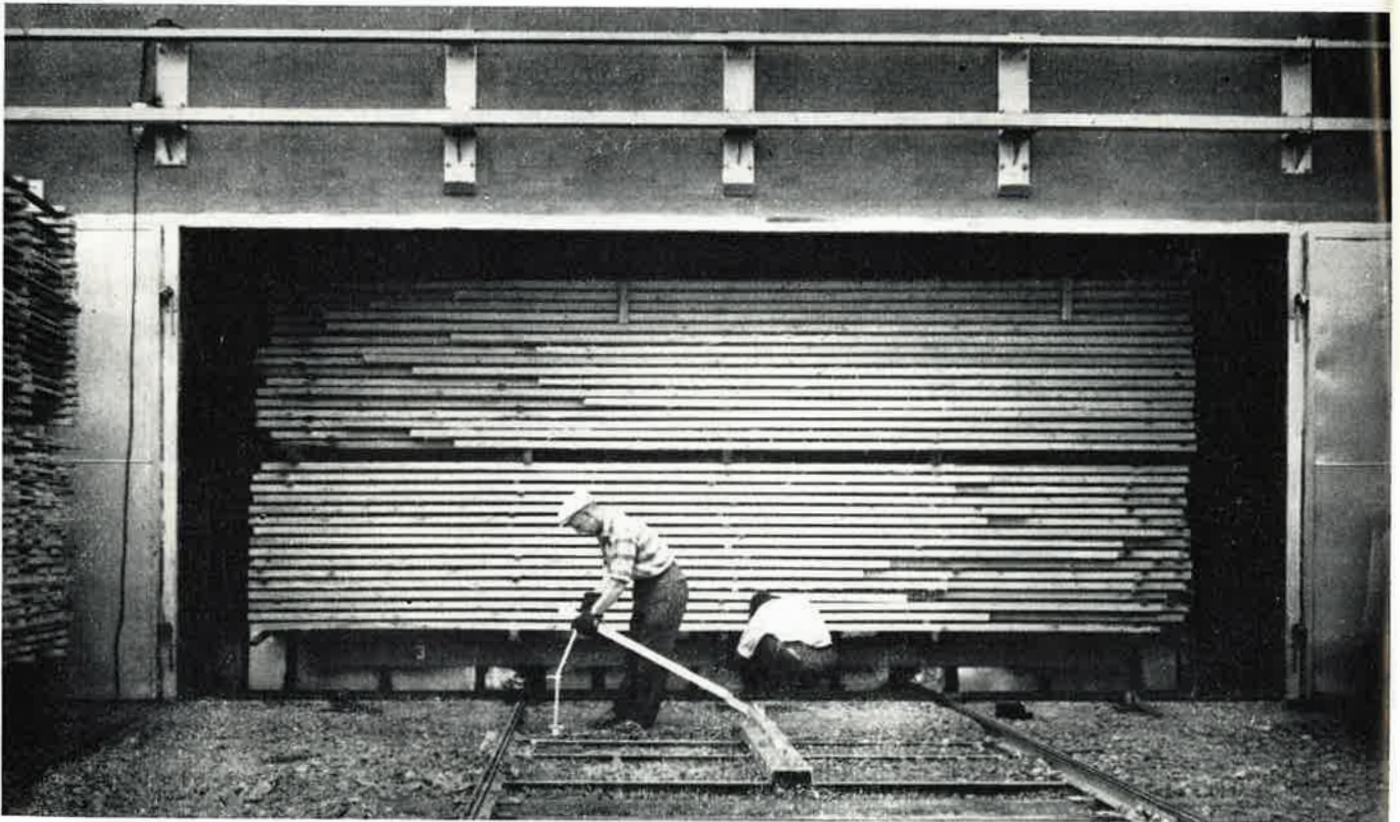


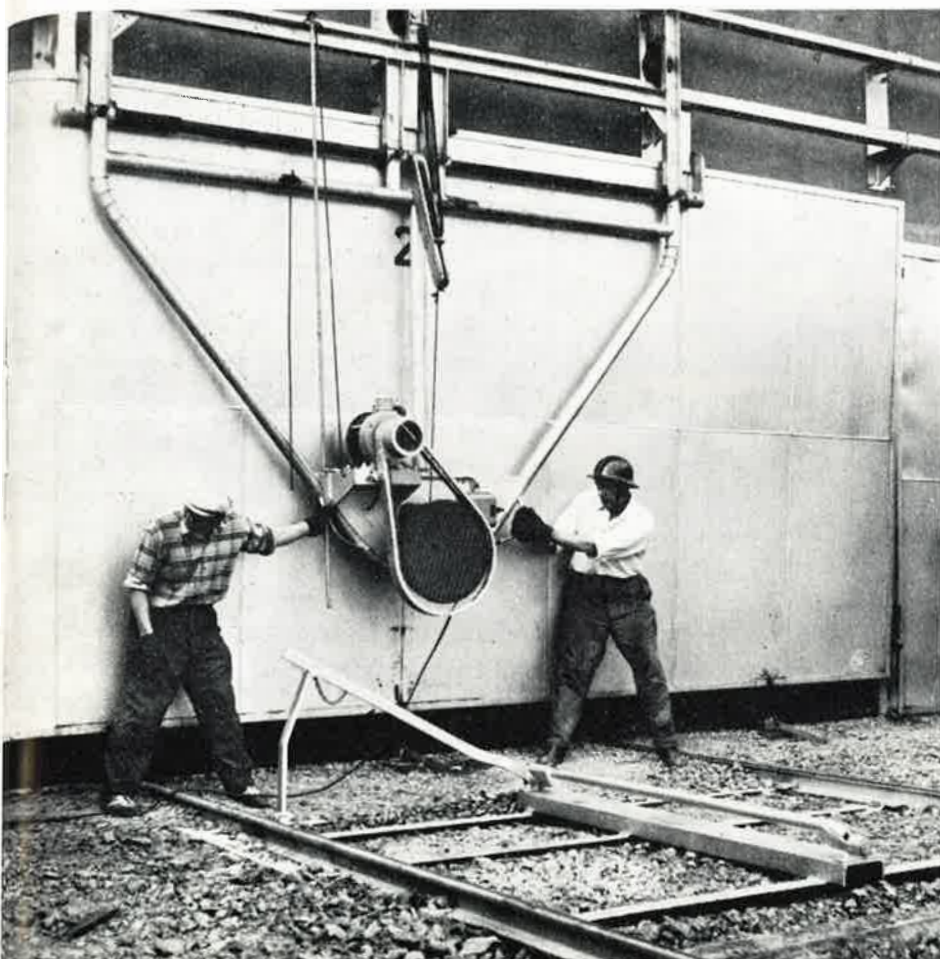
Kuivaamon vuorotyönjohtaja Eino Adolfsen ja kuivaamomies Martti Lautala 'kuivalla' puolella siirtämässä kuivaa puutavaraa ilmastointisuojaan

Alla: Seuraavana työvaiheena on märkä kuorma siirretty sisään saman kuivauskamarin vastapäisestä ovesta

Suurten työntöovien avaaminen ja sulkeminen tapahtuu tällaisen sähköllä toimivan siirtolaitteen avulla

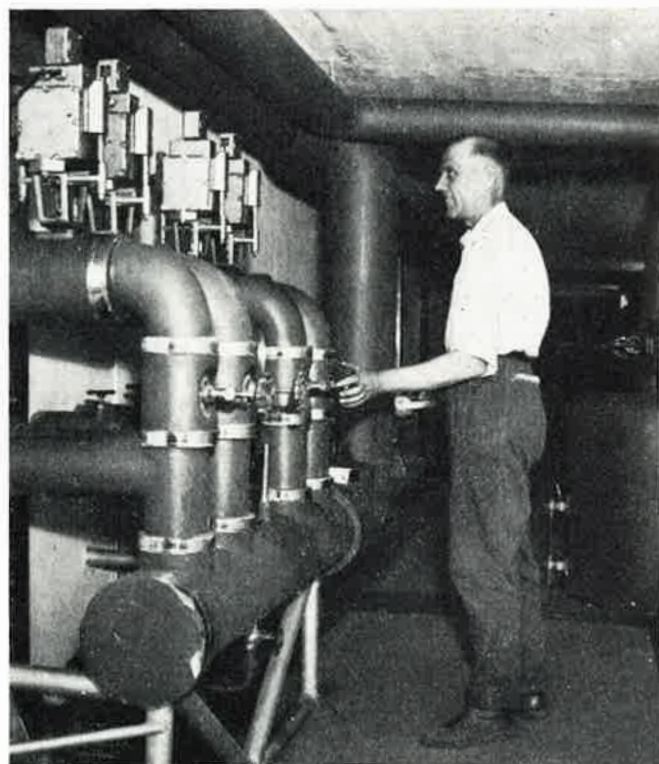
Vuoromestari Adolfsen mittaamassa hienolla kojeistolla kuivauskammioiden lämpötiloja ja kuivaamomies Lautala hoitokäytävässä säätötehtäviä suorittamassa





Päinvastoin kuin nopealla ja rajulla kuivaamisella tällaisella menetelmällä päästään hyvään laadulliseen tulokseen. Näin kuivatettua sahatavaraa on pidettävä laadullisesti vähintään samanarvoisena ulkona lautatarhassa luonnollisella tavalla kuivuneen sahatavaran kanssa. Ja kuivaamon avulla säästetään monta muuta etua, joista tärkeimpiä luonnollisestikin ovat valmistuksen huomattava nopeutuminen sekä lautatarhatilan säästö.

Eräänä varhaisena aamuhetkenä kävimme perehtymässä kuivaamon toimintaan. Löysimme kuivaamon vuorotyönjohtajan Eino Adolfsenin ja kuivaamomies Martti Lautalan 'kuivalla' puolella siirtämässä kuivaamon katokseen riittävän kauan kuivaamossa olleita kuormia. Suuri ovi avattiin kätevästi oven yläpuolella kulkevaa kiskoa myöten siirrettävän, sähköllä käyvän laitteen avulla. Tällä automaattisella oven avaajalla ovea ensin kohotetaan ja sitten työnnetään ulos. Tämän jälkeen se liukuu helposti sivulle ja



näin päästään kuormiin käsiksi. Jos lähinnä ovea oleva kuorma todetaan tarpeeksi kuivaksi, siirretään se ulos ns. ilmastointisuojaan. Tavallisesti avatusta kamarista tyhjenetään yksi tai kaksi kuormaa. Siirto käy varsin vaivattomasti, sillä kiskorata viettää loivasti ulospäin. Purkauksen jälkeen ovi suljetaan samaisen siirtolaitteen avulla.

Tämän jälkeen miehet siirtyvät työskentelemään vastakkaiselle sivustalle, jossa avataan käsiteltävänä olevan kamarin märän pään ovi. Vastaava määrä — joko yksi tai kaksi vaunua — työnnetään sisään ja ovi suljetaan. Tyhjentäminen sekä täyttäminen suoritetaan, kuten jo mainittiin, aamuin ja illoin, ja kestää kerrallaan kahdesta kolmeen tuntiin.

Pakettien siirtäminen sahalta kuivaamon eteen suoritetaan trukeilla. Niiden avulla nostetaan eräänlaisiin seinämien erottamiin 'ohjauspilttuihin' ensin kuivaamovaunut ja sen jälkeen niiden päälle lasketaan määrät sahatavarapaketit. Siirto- ja

kuormausrvaiheet tapahtuvat siten täysin koneellisesti.

Kuivaamoon tuleva puu pinotaan sahan lajittelupuolella huolellisesti siten, että jokaisen lautakerroksen väliin sijoitetaan kuivausrimat. Paketti tehdään muutenkin harvaksi ja täten laudat joutuvat joka taholta lämpimän kuivausilman kanssa kosketuksiin. Huolellisen pinoamisen avulla taasen estetään sahatavaran kieroon vetäytyminen. Niinpä märkä tavara muutaman vuorokauden 40—49 asteen ilmavirrassa oltuaan 'paistuu' kuivaksi ja päivän parin ilmastoituaan se on valmista vientitavaraa.

Tyhjennys- ja täyttämismurakan päätyttyä saimme Adolfsenin ja Lautalan kanssa tutustua kuivaamon erikoisiin laitteisiin. Konehuoneen muodostaa koko rakennuksen pituinen hoitokäytävä, jossa on monenlaisia höyryputkirakennelmia ja automaattisia laitteita. Kuivaamo saa lämpönsä sahan höyrykeskuksesta. Höyryn avulla lämmitetään kammioiden alla oleviin käytäviin

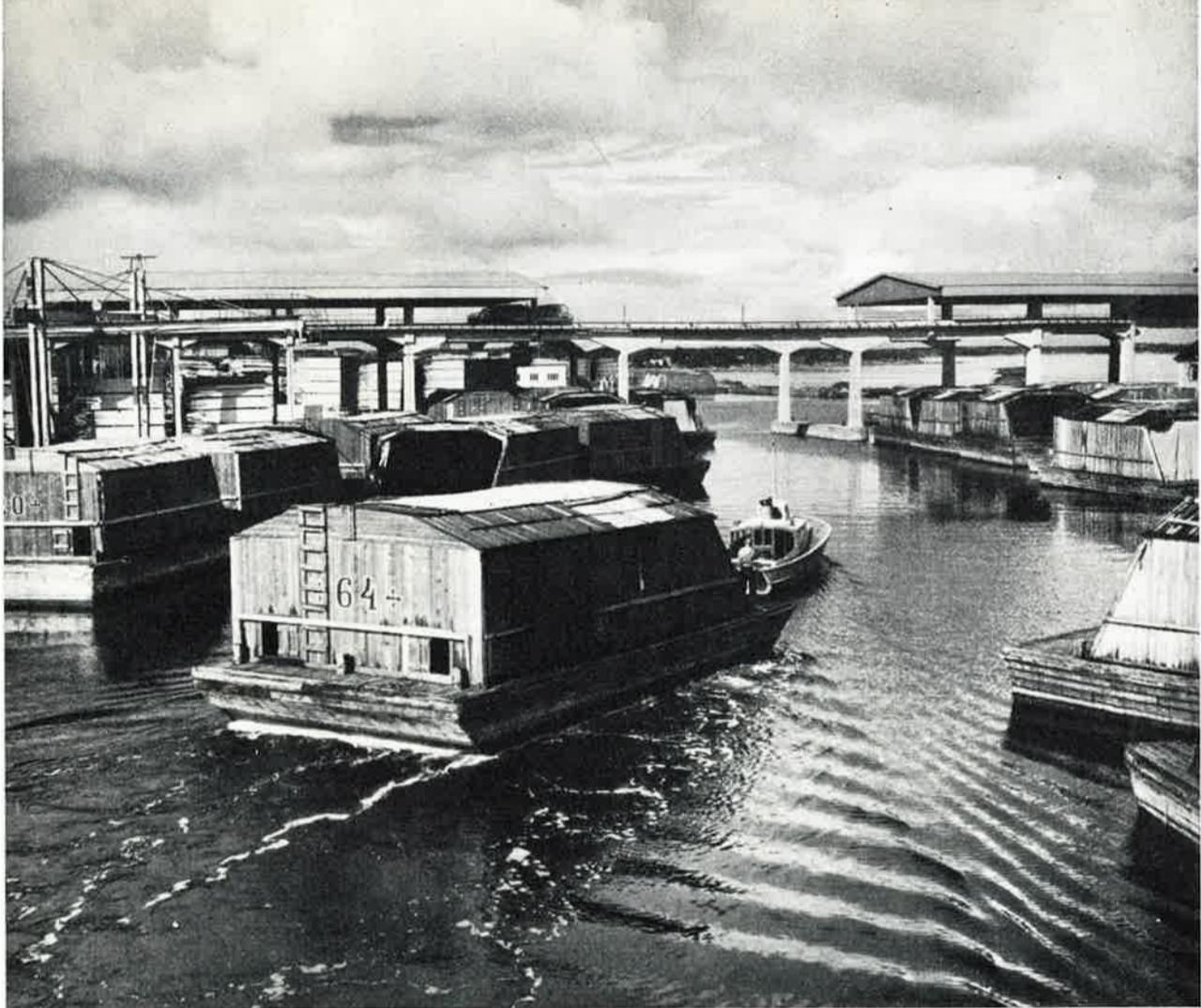
puhallettava ilma, joka on jo esilämmitetty katolla olevissa laitteissa. Alkulämpö saadaan ulospuhallettavasta märästä ilmasta, joten tämäkin lämpö, joka muuten menisi kokonaan hukkaan, käytetään hyödyksi.

Hoitokäytävän vieressä sijaitsee erillinen mittarihuone, jonka automaattisesta lämpömittarikojeistosta nappeja painamalla saadaan selville kunkin kamarin märän ja kuivan pään lämpö- ja kosteustila. Niitä tarkkaillaankin määrääjoin, sillä hyvän tuloksen saamiseksi lämmön ja kosteuden on pysyttävä tarkoin määrättyissä rajoissa.

Kuivaamon hoitajan ja kuivaamomiehen tehtävät eivät rajoitu yksinomaan tässä mainitsemissä tehtäviin, vaan sen lisäksi he aika ajoin suorittavat käytöntarkkailua hoitokäytävässä sijaitsevassa 'laboratoriossaan'. Tätä varten kuivataan koepalasia, jotka ennen ja jälkeen kuivatuksen punnitaan ja siten saadaan selville puun menettämä kosteus.



Käytöntarkkailussa ei rajoituta ainoastaan näkö- ja käsituntumaan, vaan aika ajoin suoritetaan yksityiskohtaisen tarkkoja kokeita laboratoriovälineiden avulla



Hallan uusi siltanosturi

Kotkan kaupungin mahtavassa ja värikkäässä tehdas- ja satamapanaoramassa Hallan sahavaltakunta pitää hyvin pintansa. Katse osuu helposti Hallan korkeaan vartiotorniin ja sen ympärillä levittäytyviin lautatarhoihin ja tuotantolaitoksiin sekä rannassa oleviin proomuihin. Ja viime vuosien aikana tähän Halla-kuvaan on kohonnut vielä uusi näkyvä lisäpiirre, Puujalansalmen yli rakennettu komea siltanosturi.

Tämä uusi siltanosturi on merkittävä saavutus Hallan sahateollisuuden uudenaikaistamisessa. Sen avulla koneellistaminen on voitu

ulottaa lastausvaiheeseen saakka ja täten trukkipuljetusten ja trukkitarhojen tarjoamat edut koituvat entistä paremmin hyödyksi. Siltanosturia edelsi jo sen läheisyydessä laiturilla sijaitseva sähkökäyttöinen nosturi, jota vieläkin tarvitaan lastauskauden kiireimpinä aikoina 'huippuja' tasoittamaan. Ison siltanosturin rinnalla se vaikuttaa kuitenkin melkein leikkikalulta, siksi suuri ero on niiden mittasuhteissa.

Ei ole ollut vaikeata ratkaista uuden siltanosturin sijaintipaikkaa. Tuulilta suojainen Puujalansalmi on tähän tarkoitukseen yhtä verratton tänä koneiden kuin käsinlastauksen aikakautenakin. Nosturi ylittää salmen neljän betonipilarin varassa ja yhdistää siten Hallan saaren ja Pitkäkarin. Lisäksi nosturi

jatkuu katoksellisena molemmille rannoille. Koko juoksuradan pituus on 110 metriä, jänneväli 16 metriä, nostokorkeus 13 metriä ja nosturin maksimihyötykuorma 4,5 tonnia. Hallan puoleiseen katokseen sopii kerrallaan 120 standarttia ja Pitkäkarin puoleiseen osaan 60 standarttia. Nosturin on rakentanut Wärtsilä-yhtymän Silta ja Kone. Rakennustyöt aloitettiin kesällä 1954. Jo kaksi vuotta myöhemmin nosturilla voitiin lastata ja lopulliseen mitaansa se valmistui kesällä 1957.

Nosturin tehokkuudesta voi saada uskottavan käsityksen tutustumalla sen työskentelyyn paikan päällä. Neljä proomua on samanaikaisesti pitkittäissuunnassa nosturin alla keskimmäisten pilarien muodostaman aukon ollessa kuitenkin liikennettä varten avoinna. Korkeuksis-



sa kiskoja myöten jyristävä, mah-
tava nosturi ajaa proomun yläpuo-
lelle ja sen nosturivaunu siirtyy
sivusuunnassa oikealle kohtaa. Nos-
turin liikkeet sekä pituus- että sivu-
suunnassa tapahtuvat samanaikai-
sesti. Nosturin vaunu laskeutuu
proomun peltikaton päälle ja katto
kiinnitetään nostosarviin. Tuossa
tuokiassa on katto sijoitettu joko
rantalaiturille tai jonkin toisen
proomun päälle, samalla kun las-
tausmiehet ovat aukaisseet katon
sivulappeiden luukut, ja täten nos-
turin vaunu pääsee liikkumaan
proomun sisässä myös sivusuuntaan.

Sitten seuraa lauta- ja lankku-
pakettien siirtäminen nosturin ka-
toksesta proomuun. Pohjalle laske-
taan rinnakkain neljä pakettia, sa-
moin toiseen 'varviin', ja kolman-
teen kerrokseen sijoitetaan vielä
proomun mallista riippuen joko
kaksi tai kolme. Viimeisenä vaihee-
na siirretään katto paikoilleen ja
niin on proomu tullut lastatuksi
muutamassa hetkessä. Täysinäinen
proomu hinataan sivuun ja uusi
tuodaan tilalle. Työ jatkuu ripeässä

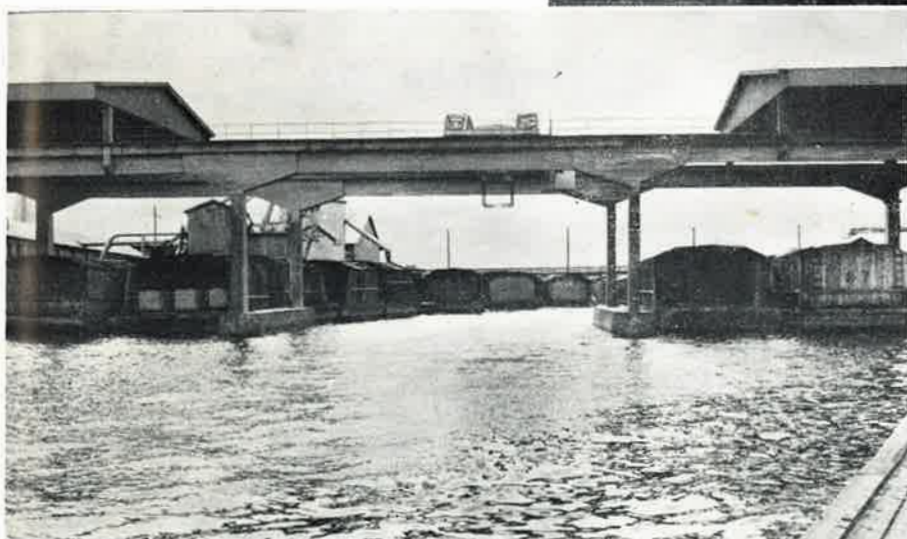
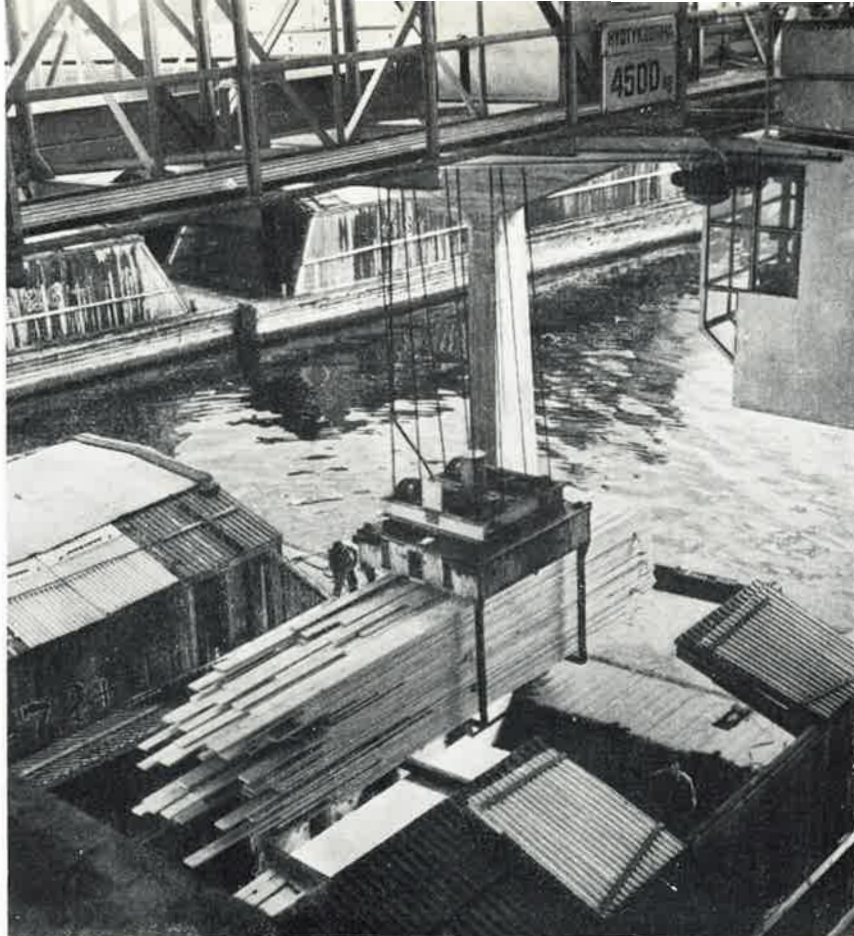
Siltanosturin kummassakin päässä
on tilavat katokselliset suojat,
joista sahatavarapakettit siirretään
nosturin avulla proomuihin



Selvä on, ilmoittaa lastausmies,
ja nosturinkuljettaja kääntää
automaattisesti toimivat
nostosakarot kuorman alle



Reipas nosturinkuljettaja
Anna-Liisa Lehtonen
Puujalansalmen yläpuolella
ohjaushyttinsä portailla



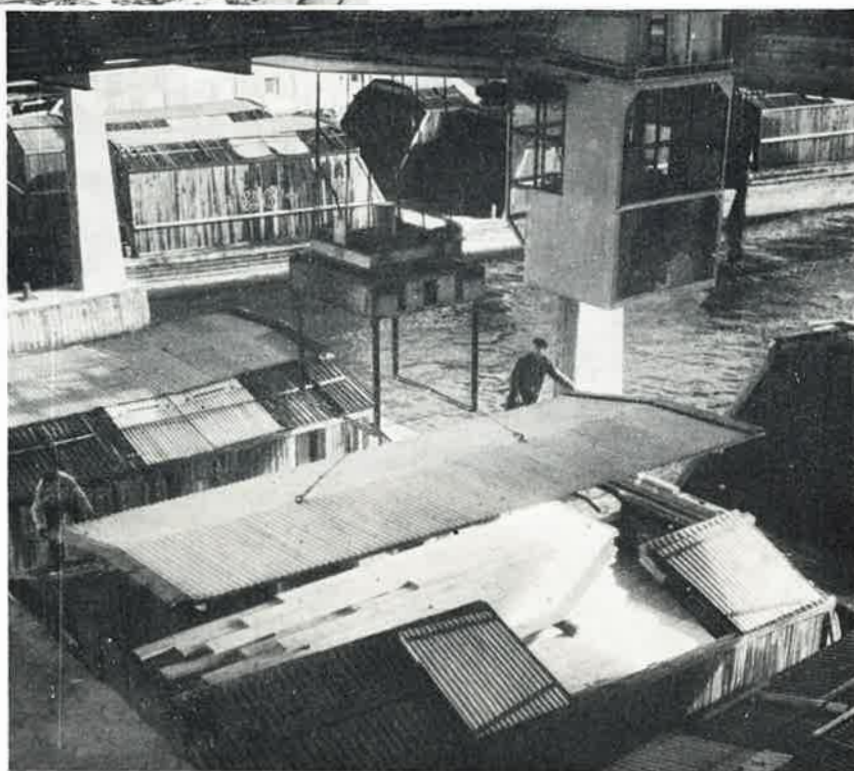
Paketti toisensa perästä siirtyy
avatun kattoluukun kautta
proomuun

Komeana betonirakennelmana
siltanosturi ylittää Puujalansalmen

Proomu on lastattu
ja viimeisenä siirtona seuraa
proomun peltikaton nostaminen
paikoilleen

tahdissa ja proomu toisensa jälkeen saa lastinsa. Hinaajat siirtävät ne vuorostaan redille, jossa paketit nostetaan jälleen nosturin kanssa laivaan.

Yhdessä vuorossa suoritetaan siltanosturilla keskimäärin 170 nostoa proomun kattojen siirrot mukaan luettuna. Lastatun sahatavaran määrä saattaa työntäyteisenä päivänä nousta aina 140 standartiin.





Tieto kaasuvaarasta annetaan hälytyskeskukseen hälytyskaappien avulla sekä nappia painamalla että suoran puhelinyhteyden avulla

Hälytyksen suorittaja vilkaisee hälytyskeskuksen tuulen suuntaa osoittavaan karttaan ja antaa hälytyksen siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista

Alhaalla vasemmalta lukien:

Tehdasalueen sisäinen hälytys tapahtuu tämän näköisillä hälytyspilleillä

Yleinen hälytys suoritetaan jo sodan päivistä saakka tutuilla sireeneillä

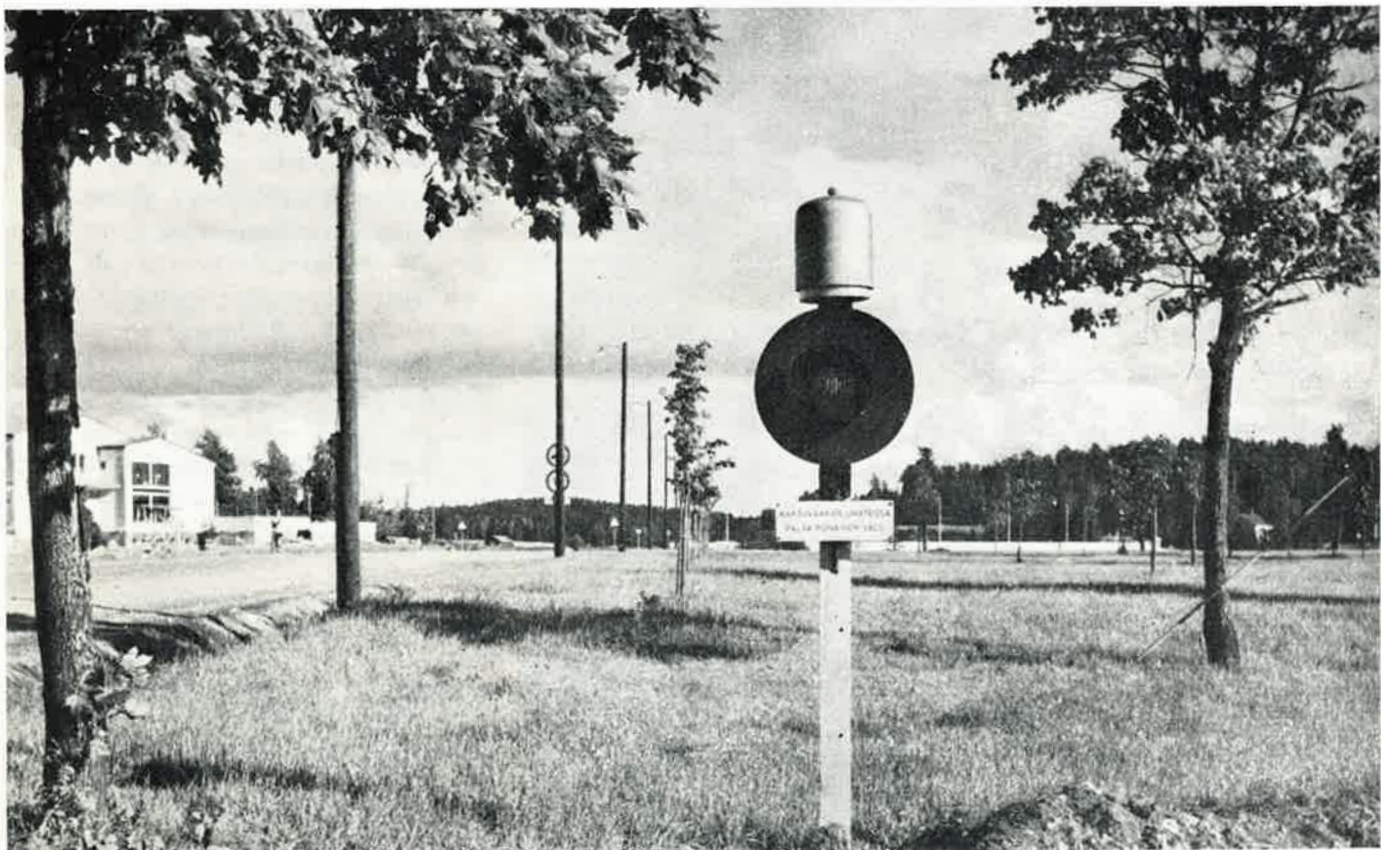
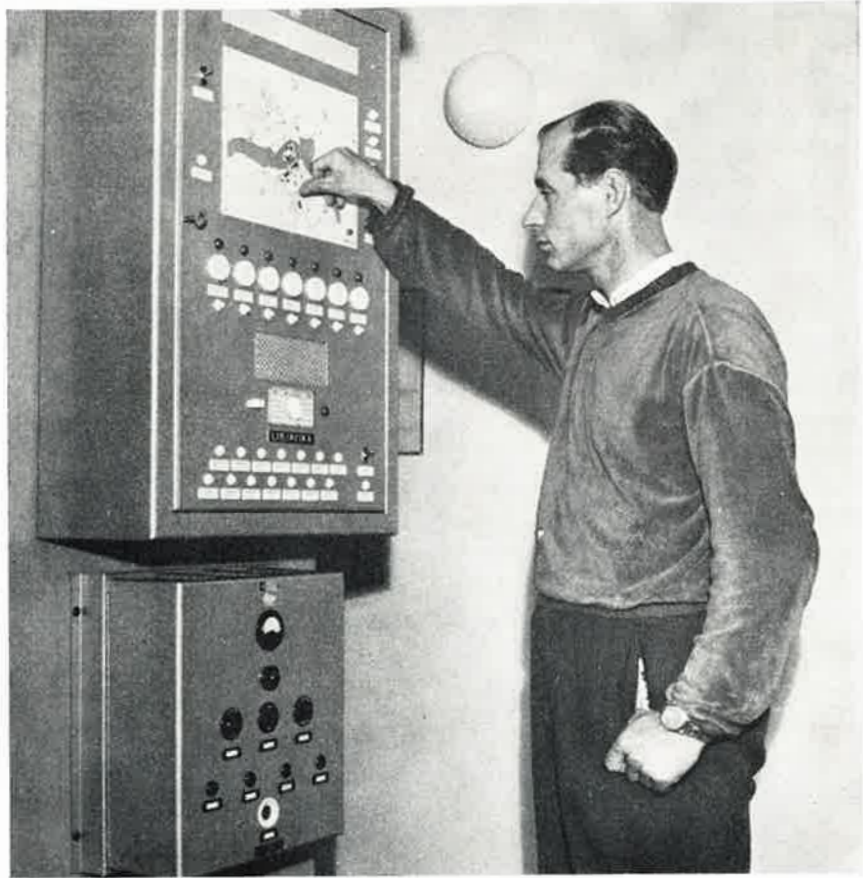
Punaista valoa vilkuttavat ja kilkattavaa ääntä antavat hälyttimet varoittavat kaasuvaaran aikana teillä liikkuvia lähestymästä tehdasaluetta

Uusi kaasuhälytysjärjestelmä Kymintehtaalla



Maanantaina elokuun 11. päivänä klo 16.15 alkoivat Kymintehtaalla soida hälytyspillit, joiden ääntä ei ollut aikaisemmin kuultu. Kysymyksessä ei ollut kuitenkaan mikään tositilanne, vaan ainoastaan koehälytys, jonka avulla kokeiltiin uuden kaasuhälytysjärjestelmän laitteita. Asiasta oli ennakolta tiedoitettu, joten kaikki olivat tilanteen tasalla ja saattoivat rauhassa kuunnella ja tarkkailla uusia hälytysmerkkejä ja painaa ne mieleensä.

Uusi hälytysjärjestelmä perustuu samoihin näkökohtiin kuin tähänkin asti käytännössä ollut. Ensimmäkin tulee muistaa, että kloorikaasu leviää tuulen mukana, joten vaara-alue on aina vain tuulen alapuolella vaarakeskuksesta käsin. Toiseksi jokaisen vaara-alueelle joutuvan on oltava selvillä suojautumiskeinoista ja pysyttävä rauhallisena. Klooritehtaan taholta onkin yhtiöläisille jaettu suojautumisohjeet, jotka ovat yksinkertaiset ja helpot



muistaa. Kolmantena tärkeänä kohtana kuuluu kaasuhälytysjärjestelmään tiedoittaa merkinantolaitteiden avulla kaikille lähistöllä oleville kaasuvaarasta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Juuri viimeksi mainittua seikkaa on nyttemmin entisestään tehostettu. Tähän asti käytössä olleita vuoroin nousevaa vuoroin laskevaa ääntä antavia hälytys sireeneitä käytetään nyt vain sellaisessa tilanteessa, jolloin vaara uhkaa myös tehdasalueen ympäristöä. Muussa tapauksessa rajoitetaan käyttämään uutta tehdasalueen sisäistä järjestelmää. Tehdasalueelle on sijoitettu seitsemän paria paineilmailloja toimivia hälytyspillejä, joiden ääni muistuttaa rautateiden moottorijunien vetovaunun vihellystä. Tämän lisäksi on tehtaisiin sijoitettu lukuisia hälytyslaitteita soittokelloineen ja kovaäänisineen.

Tehdasalueelle johtavilla teillä pääportin, selluloosatehtaan ja aseman portin sekä Koskelan läheisyyteen on asennettu tuloväyliin suunnatut hälyttimet, jotka hälytyksen aikana vilkuttavat punaista valoa ja joissa olevat kellolaitteet soivat. Hälyttimessä on pysyvä kilpi, jossa lukee: "Kaasuvaaran uhatessa palaa punainen valo". Lisäksi kullakin portilla on vielä oma merkinantolaitte kilpineen.

Koko hälytysjärjestelmää hoidetaan hälytyskeskuksesta käsin, joka sijaitsee Kuusankosken voimalaitoksen ohjaamossa. Sinne saadaan nopeasti tieto kaasuvaarasta erityisten hälytyskaappien avulla. Jos hälyttäminen osoittautuu tarpeelliseksi, niin hälytyskeskuksen nappeja painamalla alkavat Kuusaan saarella olevat uudet hälytyspillit ja saaren rakennusten sisähälytyslaitteet samoin kuin kaikki porttihä-

lyttimet toimia. Kauempiana tehdasalueella hälytyksen antaja sen sijaan rajoittuu vain siihen alueeseen, mikä on tuulen alapuolella vaarakeskuksesta katsoen. Hälytyksen antaja on tuulen suunnasta täysin tietoinen, sillä hälytyskeskuksen hälytystaulussa olevaan kaasuvaara-aluekarttaan on sijoitettu kahdeksan ilmansuuntia osoittavaa lampua valaistun lampun osoittaessa tuulen alapuolella olevan vaaravyöhykkeen. Tämä herkkä laite on yhdistetty klooritehtaan katolla olevaan tuulensuuntimeen ja saa sen välityksellä luotettavat tietonsa. Varsinaisen hälytyskeskuksen lisäksi selluloosatehtaalla on oma sisäinen hälytyskeskus. Milloin selluloosatehtaassa sattuu vuoto, mikä edellyttää laajempaa hälytystä, suoritetaan se voimalaitoksen hälytyskeskuksesta.

Koehälytyksessä laitteet toimivat moitteettomasti ja tulokset osoittautuivat muutenkin odotusten mukaisiksi. Vastaisuudessa pidettävillä tositilannetta jäljittelevillä käytännöllisillä harjoituksilla tulevat uuden hälytysjärjestelmän edut varmaan vieläkin tehokkaammin esille. Todellisuudessa on kysymys ikään kuin varman varmistamisesta, mutta parasta on varustautua pahimman mahdollisuuden varalle. Vара ei venettä kaada.



Kymintehtaan kaasusuoje:upäällikkö, dipl.ins. Runar Örnholm selostamassa klooritehtaan katolle sijoitettua herkkää tuulensuunninta, joka automaattisesti ilmoittaa tarkat tiedot hälytyskeskukseen

”Ja sen tervahöyryn nimi oli Untamo”

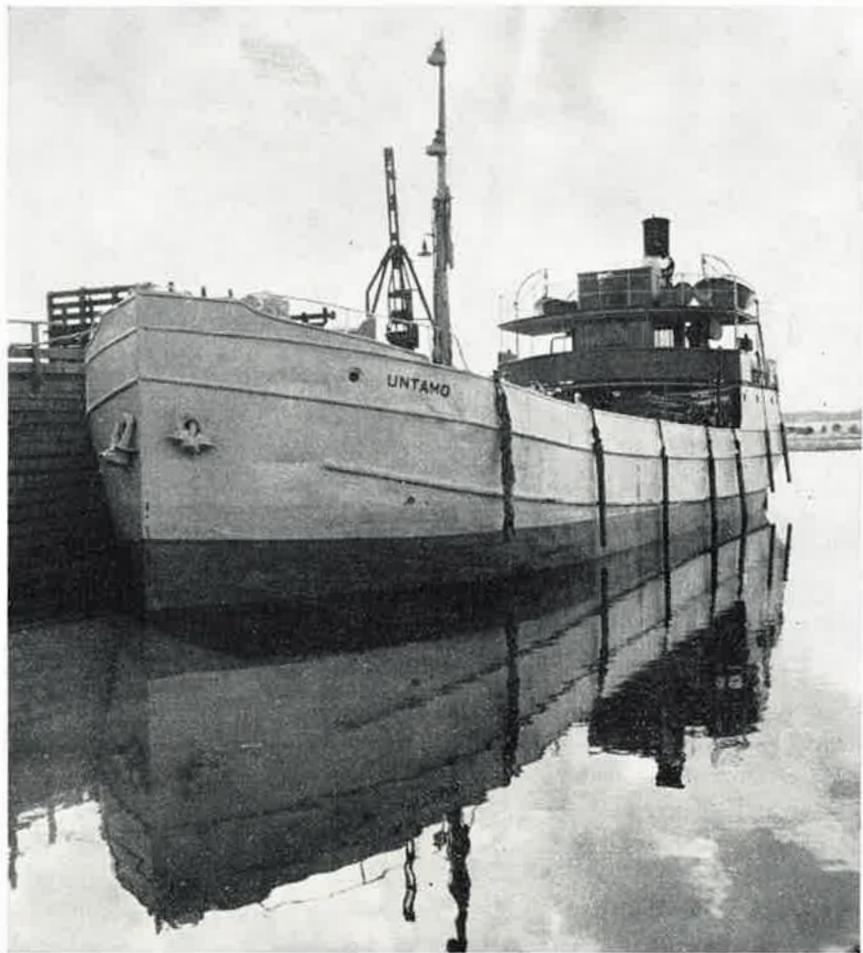
Saimaa ja tervahöyry ovat kuuluneet erottamattomasti yhteen. Saimaan sinisiä selkiä verkkaisesti halkova, iloisesti savua tuprutteleva tervahöyry — kas siinä näky, jolle mielikuvituksemme on taipuvainen antamaan romanttista väritystä. Ja millaista romantiikkaa: leppoisaa, harmitonta ja ehtymättömän savolaisen huumorin höystämää.

Mutta tuolla Saimaata risteilevässä tervahöyryllä on myös vankka asiallinen puolensa, joka sekkin on kaiken huomion arvoinen. Tervahöyryarmaada on merkinnyt verratonta kuljetusneuvoa ennen kaikkea Savon maakunnalle. Tervahöyryt eivät ole purjehtineet ainoastaan omilla vesillä, vaan Saimaan kanavaa myöten ne ovat päässeet Viipuriin ja sieltä edelleen Suomalahden, jopa Itämeren kauppasatamiin saakka. Tervahöyryjensä avulla Savo on käynyt laajaa kotimaan- ja ulkomaankauppaa.

Tämä tervahöyryjen kukoistuskauti on nyttemmin kuitenkin auttamattomasti takanapäin. Saimaan kanavan menetyksen jälkeen Saimaasta on tullut ’sisäjärvi’. Kun toisaalta maantieverkosto on parantunut ja autokanta lisääntynyt, ovat tervahöyryt alkaneet käydä yhä harvinaisemmiksi kulkuneuvoiksi monista hyvistä ominaisuuksistaan huolimatta. Tosin valkokylkisten matkustajalaivojen kato on ollut vielä kohtalokkaampi, mutta selvästi on tervahöyrykin joutunut alakynteeseen uuden ajan muuttuneissa olosuhteissa.

Tällaisesta eläkkeelle joutumisesta on Juantehtaan ”Untamo” valaisevana esimerkkinä. Elokuun 13:nä laiva lähti Karjalankosken satamasta tutuksi käyneelle matkalleen Mikkeliin Saksalan satamaan, ja tästä vuorosta tulikin sit-

Untamo viimeisellä matkallaan Saksalan laiturissa Mikkeliissä



ten Untamon viimeinen palvelus Juantehtaalle.

Kävimme tervehtimässä Untamo ja sen miehistöä Saksalan satamassa, jossa laivan kuljettamaa romulastia parhaillaan purettiin rautatievaunuihin. Laiva lekotteli valkokylkisenä ja hyväkuntoisen näköisenä laiturissa, eikä mikään viitanut mihinkään sellaiseen, että kysymyksessä olisi ollut jäähyväismatka. Laivan päällikkö Erkki Uosikkinen kertoikin Untamon olevan yhä edelleen Saimaan komeimpia ja merikelpoisimpia aluksia. Vanhuus ja raihnaisuus ei olekaan synynä Untamon syrjään joutumiseen, vaan

Siilinjärven—Juankosken vastavalmistunut rautatie on tehnyt siitä virkaheiton. Jonkun toisen yrittäjän palveluksessa ja toisenlaisissa tehtävissä sillä saattaa olla vielä pitkään työpäivä edessään.

Untamon päällikkö Erkki Uosikkinen on toiminut tämän laivan kapteenina vuodesta 1951 alkaen, mutta hän tuntee tarkoin Untamon aikaisemmat vaiheet samoin kuin koko Saimaan tervahöyryliikenteen, koska hän on koko ikänsä purjehtinut näillä vesillä. Teräsrunkoinen Untamo on rakennettu Lehtoniemen konepajalla vuonna 1913. Laivan pituus on 30 metriä ja leveys 7



kanaan toisenkin matkan Saimaan kanavan kautta kuljettaen Viipuriin ja muihin Suomenlahden satamapaikkoihin puutavaraa ja tuoden paluumatkalla viljaa ja kappale-tavaraa. Useasti nämä matkat ulotuivat myös Pietariin ja Tallinnaan saakka. Onpa Untamo kerran käväissyt Tukholmassakin. Uosikkinen kertoo, että 40-senttinen koi-vunalikka oli aikanaan pääasiallis-in vientiartikkeli, kun taasen kaup-pamylyille rahdattava vilja näyt-teli tulomatkalla tärkeintä osaa.

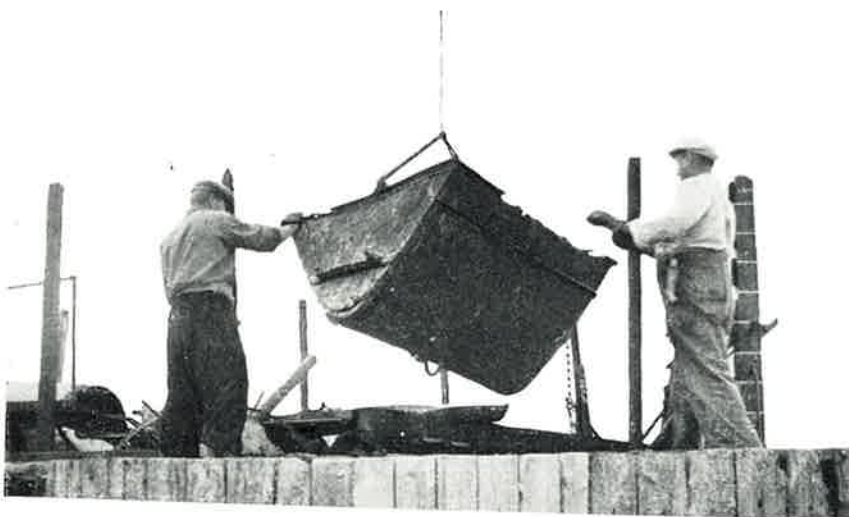
Juantehdasta Untamo on palvel-lut kartonki- ja massapaalien kul-jettajana. Jo 1920-luvun alkupuo-lella alettiin tehtaan tuotteet rah-

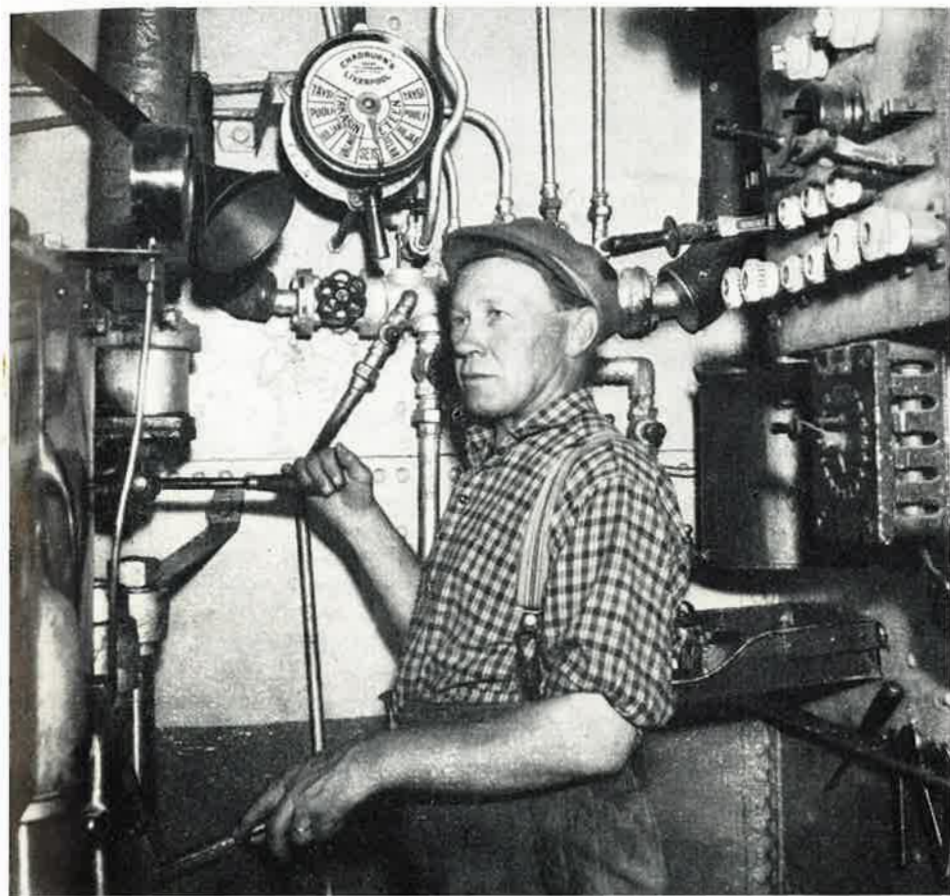
Laivan päällikkö Erkki Uosikkinen
"navigationihytissään"
Untamon yläkannella

metriä, ja lastia laiva kykenee ot-tamaan 260 tonnia. Untamo on ai-kanaan edustanut suurinta höyry-alustyyppiä, mikä saattoi kulkea Saimaan kanavan kautta vanhojen sulkuporttien aikana, jolloin kana-vassa oli kokonaista 28 sulkuport-tia. 105 indikoidun hevosvoiman höyrykone antaa laivalle sen tyhjä-

nä ollessa seitsemän solmun ja las-tissa kuuden solmun nopeuden.

Laivan rakennutti itsenäinen yrit-täjä Otto Martikainen, mutta hän joutui parin vuoden kuluttua myy-mään sen tunnetulle kuopiolaiselle Saastamoisen kauppahuoneelle, jol-ta se siirtyi vuonna 1943 Juanteh-taan omistukseen. Untamo teki ai-





Konemestari Eino Nykänen konehuoneessa rakkaaksi käyneen "massiinansa" ääressä

Rautaromu nousee ruumasta rautatievaunuun perämies Aulis Juutilaisen ohjaillessa köyden avulla lastin siirtoa

Virkahaittoja proomuja Saksalan rannassa

data sulan veden aikana Mikkeliin ja sieltä edelleen rautateitse vientisatamaan. Kuljetuksesta huolehtivat ennen Untamoja Alpo- ja Arviniemiset tervahöyryt, jotka olivat metsäosaston omistuksessa. Vasta Untamon aikakaudella on Juantehdas huolehtinut tuotteittensa kuljetuksesta omalla laivallaan.

Purjehduskautena Untamo on tehnyt 20—26 edestakaista matkaa. Se on tavallisesti aloittanut toukokuun puolivälissä ja kulkenut marraskuuhun saakka. Jäätäkään eivät ole sitä pelottaneet. Se on pystynyt selviytymään parikymmentä senttiä paksusta kevätjäädästä ja 4—5-tuumainen syysjääkin on vaivatta murtunut Untamon keulan edessä. Laiva on tehnyt tavallisesti yhden edestakaisen matkan viikossa ja sen aikataulu on ollut melkein yhtä täsmällinen kuin vuorolaivan. Paluumatkalla on kuljetettu kartongin

valmistuksessa tarvittavia kemikaalioita, sementtiä, rautaa ja monia muita painavia ja tilaa ottavia tarvikkeita. Useasti Untamo on hinannut perässään proomua, jossa on ollut lastia lähes saman verran kuin itse laivassa.

Kevät- ja syysjäissä kulkeminen karistaa jo mielikuvituksestamme liiallisen tervahöyryromantiikan. Ei ole myöskään leikintekoa ohjata laivaa syyspimeässä tuulen tuiverstaessa ja sateen valuessa tai sumun katkaistessa kaikki näköyhteydet. Laivan päällikkö Uosikkinen kertoo, että ruorimiehen on tunnettava laivareitin selät, sokkeloiset salmet, karikot ja muut luonnonesteet yhtä hyvin kuin oma nuttunsa. Muutoin ei pimeässä ja sumussa ajamisesta tulisi mitään.

Lämpimin sanoin puhuvat päällikkö Uosikkinen, neljättä vuosikymmentä yhtiötä palveleva konemestari Eino Nykänen ja muut laivamiehet Untamostaan. Ero tuntuu hieman haikealta. Vielä on edessä matka takaisin Karjalankoskelle, mutta sitten laiva joutuu yhtiön puolesta eläkkeelle ja jää odottelemaan tulevia kohtaloitaan. Mutta sellaista on elämän meno ja onhan joka tapauksessa lohdullista muistella tätä kunnon palvelijaa kiitollisin ajatuksin.



Ei enää "pässillä" Karjalankoskelle

Vuoden 1907 toukokuun 29. päivän "Pohjois-Savo" kertoi takasivullaan mm.: "Höyryvenheet Syväri ja Nilsii välittää toistaiseksi purjehduskaudella 1907 laivaliikettä Syväriin ja Vuotjärven vesistöissä linjalla Juankoski—Syväri—Nilsii." Edelleen kerrottiin, että laivat lähtevät Juankoskelta junan tultua sinne iltapäivällä. Silloin liikennöi täällä Juankoskella matkustajajuna kapearaiteista rataa pitkin Juankosken ja Karjalankosken välillä. Matkaa kertyi 4 km. Juna kuljetti matkustajat aamuisin Karjalankoskelle, mistä he jatkoivat laivalla matkaansa Kuopioon, ja nousi iltapäivällä taas Juankoskelle.

Vanhat asiakirjat kertovat, että rautatietä aloitettiin tehdä vuonna 1900 ja Kuopion läänin kuvernöörin päätöksellä 3. 12. 1900 annettiin lupa käyttää rautatietä hevosraitio-

tienä, jolloin hevoset toimivat vaujujen vetäjinä. Lupa liikennöidä rataa höyryvetureilla annettiin saman viraston toimesta 4. päivänä tammikuuta 1905 ja yleiselle liikenteelle avattiin rata Keisarillisen Suomen Senaatin päätöksellä 15. päivänä kesäkuuta 1905.

Pieni poiminta vuoden 1909 vuosikertomuksesta osoittaa, että matkustajajunien määrä oli sinä vuotena 309 ja tavarajunien 1956 eli yhteensä 2265. Koska matkustajaliikennettä harjoitettiin vain kesän aikana, ei matkustajien lukumäärä voinut kohota kovinkaan suureksi.

Matkustajaliikenne jatkui sitten yhtäjaksoisesti aina vuoteen 1934, jolloin se autoliikenteen vallatessa alaa lopetettiin. Tavaraliikenne sen sijaan jatkui aina tähän vuoteen saakka, joskin hiljalleen vähentyen, kunnes kesäkuun 3. päivänä veturi vihelsi viimeisen kerran Juantehtaan "ulkosatamassa" Karjalankoskella ja kiskotuksen purkaustyöt alkoivat.



Paljon nopeammin käy rautatien purkaminen kuin rakentaminen

Karjalankosken rautatie ehti olla toiminnassa yli puoli vuosisataa, ennen kuin tänne Juankoskelle saatiin valtion rautatie ulottumaan, ja hyvin se täytti tarpeet sen ajan oloja ajatellen.

Nyt ei enää liikennöidä Karjalankoskelle, mutta vielä on sentään jäljellä kapeaakin rautatietä, sillä pääseehän "pässä" puuskuttamaan sahan ja tehtaan välillä.



Puruniemeläisiä

Kauniin selkeänä koitti se juhannuksen jälkeinen aamu, jolloin moottorialus "Juka" irtosi laiturista ja suuntasi kulkunsa kohti Puruniemen kesämajaa mukanaan kahdeksan perheenäitiä. He olivatkin jo niitä vanhemman polven äitejä, joiden lapset eivät enää jääneet kotona itkemään eivätkä mukaan pyy-

telemään. Olihan joukon vanhin jo lähes 90-vuotias, mutta reipas oli mieli ja huumori sai sijan heidän keskuudessaan. Ensimmäisellä virkistyslomaviikolla Puruniemessä olivat Maria Karppinen, Hanna Miettinen, Helena Airaksinen, Anna Miettinen, Sohvi Ruotsalainen, Hilja Pirinen, Eva Leskinen ja Hilja Riekkinen. Kauniin sään suosiman viikon vierähdettyä olivat nämäkin lomalaiset sen tosiasian edessä, että loma heidän kohdaltaan oli päätty-

nyt, joten heidän oli jätettävä hyvästit Puruniemen majalle lauantai-aiheena ja suunnattava matkansa Juka-laivan mukana takaisin kotia kohti.

Maanantaina kiidatti "Juka" jälleen äitejä Puruniemeen, mutta tällä kerralla oli mukana myös kahdeksan lapsen iloinen joukko. Lomavuorossa olivat Maria Ahonen, Hilja Rissanen, Martta Ahonen, Aino Sorsa ja Aura Roivas, heistä neljä viimeksi mainittua lapsineen.



Korjauspajan päällikkö, dipl.ins. Allan Aalto (selin) toivottaa omaisten päivän osanottajat tervetulleiksi

Omaisten päivä Kymin korjauspajalla

Eräs ryhmä seuraamassa sorvaaja Mauno Kujalan työskentelyä rautasorvin ääressä

Toinen omaisten päivä Kymin-
tehtaalla järjestettiin kesäkuun 8.
pnä, jolloin Kymin korjauspajalla
työskenteleville ja heidän omaisil-
leen tarjoutui tilaisuus tutustua
korjauspajaan sekä Kymin sellu-
loosa- ja paperitehtaisiin.

Vieraat kokoontuivat selluloosa-
tehtaan lähetyville, missä korjaus-
pajan päällikkö, dipl.ins. Allan Aal-
to sekä oppaat dipl.ins. Matti Samp-
olahti, ins. Osmo Mattero, teknikko
Ossi Pethman ja teknikko Eero Vi-
rén olivat heitä vastaanottamassa.
Ins. Aalto lausui tutustumiskäynnil-
le saapuneet tervetulleiksi selostaen
samalla niitä syitä, mitkä olivat
aiheuttaneet tchdasalueen ympäröi-
misen aidalla puolisentoista vuotta
sitten. Aita ei kuitenkaan saa olla
esteenä sille yhteenkuuluvaisuudel-
le, joka yhtiöläisten ja yhtiön vä-

lillä vallitsee, lausui puhuja edel-
leen. Meidän on vain löydettävä
uudet muodot tätä yhteenkuuluvai-
suutta luovalle kanssakäymiselle.
Kymin korjauspaja on nyt toisena
osastona paperitehtaan jälkeen jär-
jestänyt omaisten päivän toivoen
näin voitavan osoittaa, että aita ei
ole korjauspajalaisten ja tehtaan
välillä. Dipl.ins. Sampolahden se-
lostettua lyhyesti selluloosatehdasta
lähdettiin välittömästi tämän jäl-
keen ryhmittäin oppaitten johdolla
kiertokäynnille, joka aloitettiin sel-
luloosatehtaasta ja jatkui sitten
korjauspajan kautta paperitehtaalle.
Lopuksi päädyttiin paperivaraston
yhteydessä esillä olevaan Kymin
paperitehtaan tuotteiden näyttelyyn,
ja kun siitä oli kuultu selostus, ase-
tettiin kahvipöytien ääreen nautti-
maan niiden antimia.



Uimapromotiot

Yhtiön ylläpitämissä Sääksniemen ja Kymenrannan uimaloissa oli kuluneenakin kesänä toiminnassa uimakoulu, joiden päättäjäistilaisuuksien yhteydessä suoritettiin uimamaisterien ja -kandidaattien vihkiminen, ensin mainitussa uimalassa elokuun 12. pnä ja jälkimmäisessä elokuun 25:ntenä.

Sääksniemessä toimi promoottorina rehtori Viljo Tanner. Primusmaisteriksi vihittiin Taisto Salmi, jolla ikää on vasta 14 vuotta, mutta joka kokeissa sai maksimipistemäärän 27. Maistereiksi vihittiin lisäksi Sirpa Laakso, Sirpa Rainio ja Veikko Heinikainen sekä kandidaateiksi Seija Helenius, Carita Hämäläinen, Eini Ikonen, Päivi Korpi, Sirpa Rainio, Jouko Askola, Risto Kirvesniemi, Pekka Kuuseva, Jouko Parkkinen, Matti Sipiläinen ja Ilkka Sormunen.

Kymenrannan promotiossa suoritettiin vihkimisen konttoripäällikkö Aunis K. Kantonen, joka painoi seppelien ensin primusmaisterien Milka ja Kalevi Krzywackin päähän. Sen jälkeen saivat seppelensä muut maisterit, Matti Sarkanen, Marja Lehtinen, Leila Nieminen, Marjatta Salonen, Liisa Mouhu, Sirpa Kelkkanen, Synnöve Hokkanen, Marja-Liisa Kuusisto, Kaija Valjakka, Risto Joutjärvi, Kurt Gräsbeck, Jussi Eloranta, Kari Halme, Pentti Pirinen, Matti Taskinen,



Rehtori Viljo Tanner painaa tammenlehväseppelien primusmaisteri Taisto Salmisen päähän

Jaakko Laaksonen, Veikko Laaksonen, Hannu Horsma ja Juha Relander sekä kandidaatit Hannele Henttu, Hilppa Lindberg, Irmeli Hokkanen, Aila Arponen, Helena Amberg, Eeva-Kaarina Virtanen, Sirkka Heimonen, Kirsti Spolander, Eeva Tammilehto, Eeva Sulkanen, Pirkko Sulkanen, Tuula Karlsson, Sirkka-Liisa Peltonen, Eeva Helminen, Liisa Volotinen, Riitta Talvinen, Irmeli Järvinen, Helena Aarnio, Anna-Maija Kuusisto, Pirjo Simola, Irmeli Lehtonen, Arja-Liisa Kurtto, Erkki Vierros, Ossi Silvonen, Eero Fagerlund, Keijo Nikula, Matti Ekroos, Reijo Kelkkanen, Olli Raatikainen, Markku Pasi, Erkki Inkeroinen, Matti Lindroos, Kaarlo Lahtinen, Olli Qvick, Timo Hasari, Jori Amberg, Pertti Uotinen, Erkki Laakso, Jouko Saarela, Jaakko Mauno ja Arto Åkerblom. Ohjelmassa oli lisäksi mm. uintikilpailuja.

Uimaopettajina ovat kuluneena kesänä toimineet Sääksniemessä voimistelunopettaja Esa Avela ja Kymenrannassa rouva Anna-Liisa Vilén.

Kymenrannan promotiossa seppelöi uimamaisterit ja -kandidaatit konttoripäällikkö Aunis K. Kantonen



Yhtymämme kesämestaruus- kilpailut

kilpailivat suurten tehtaiden sarjassa ja Juantehdas, Halla, Heinola sekä Salo pienten tehtaiden sarjassa. Uusien sääntöjen mukaan laskettiin pisteet isojen sarjassa 7—5—3—2—1, paitsi viestissä 7—5—3, ja pienten sarjassa 8—7—6—5—4—3—2—1, viestissä 8—6—4—2. Isommilla tehtailla oli kolme lajia enemmän kuin pienillä ja nyt otettiin viesti ensimmäisen kerran pistelaskussa huomioon. Osaksi uusien sääntöjen ansiota on, että kilpailut urheilullisesti muodostuivat varsin nautittaviksi, vaikka toisaalta on todettava, että tasokin oli yleensä parantunut. Kokeiltu ohjelma vaikutti melko onnistuneelta, mutta ehkä ainakin yksi juoksulaji olisi

kintomiesten joukkoon. Erkki Hiedan voittoaika oli sama kuin yhtymän ennätys eli 11.2.

800 m juoksu oli ohjelmassa ensimmäisen kerran ja muodostui melko hyvätasoiseksi. Voikan Knapp lähti päättäväisesti johtamaan joukkoa ja repäisi muutaman metrin johdon. Kymintehtaan Viljakainen otti alun varovaisemmin ja tavoitti karkulaista metri metriltä. Vauhti oli hyvä, sillä ensimmäiseen kierrokseen kului aikaa 56 sek. Loppusuoralla käytiin kovaa kamppailua kahden ensiksi mainitun välillä, mutta Voikan poika osoittautui nyt voimakkaammaksi ja sai nimiinsä tämän matkan ennätyksen 1.57.0. Kymintehtaan Telkinen kävi ko-

100 m:n juoksun
'kuuma erä'.

Voittaja
Voikan Erkki Hieta
toinen oikealta



Yhtymämme 17:nnet kesämestaruuskilpailut pidettiin 30.—31. 8. Voikkaalla erinomaisten olosuhteiden vallitessa. Miesten yleisurheilussa kokeiltiin uusia sääntöjä, joiden mukaan tehtaat oli jaettu kahteen ryhmään. Kymintehtas katkaisi Högforsin voittokulun ja sai kiertopalkinnon vuodeksi haltuunsa Voikan sijoittuessa toiseksi ja Högforsin kolmanneksi. Pienten tehtaiden sarjassa isännöi Juantehdas Heinolan ja Salon ollessa seuraavina. Naisten lentopallossa osoittautuivat Kymintehtaan neitokset parhaimmiksi voittaen loppuottelussa viimevuotisen mestarin Högforsin suoraan kahdessa erässä. Kolmannen sijan vei Heinola. Kilpailuja oli molempina päivinä seuraamassa runsaasti yleisöä, yleisurheilukilpailujen aikana n. 500 henkeä. Voikan tehdas selvisi järjestelytehtävistään hyvin.

Miesten yleisurheilukilpailuissa oli mukana 7 joukkuetta, joista Kymintehtas, Voikka ja Högfors

voinut olla lisää, sillä pitkät kentälajit, joissa kaikilla kilpailijoilla on 6 suoritusta, eivät aina ole niin mielenkiintoisia kuin nyt. Tuntuu todennäköiseltä, että ensi vuonna mielenkiinto kilpailuja kohtaan on vieläkin suurempi, sillä isojen ja pienten tehtaiden keskinäiset kamppailut tulevat nyt selvemmin esille ja tasaveroisia vertailukohteita on olemassa.

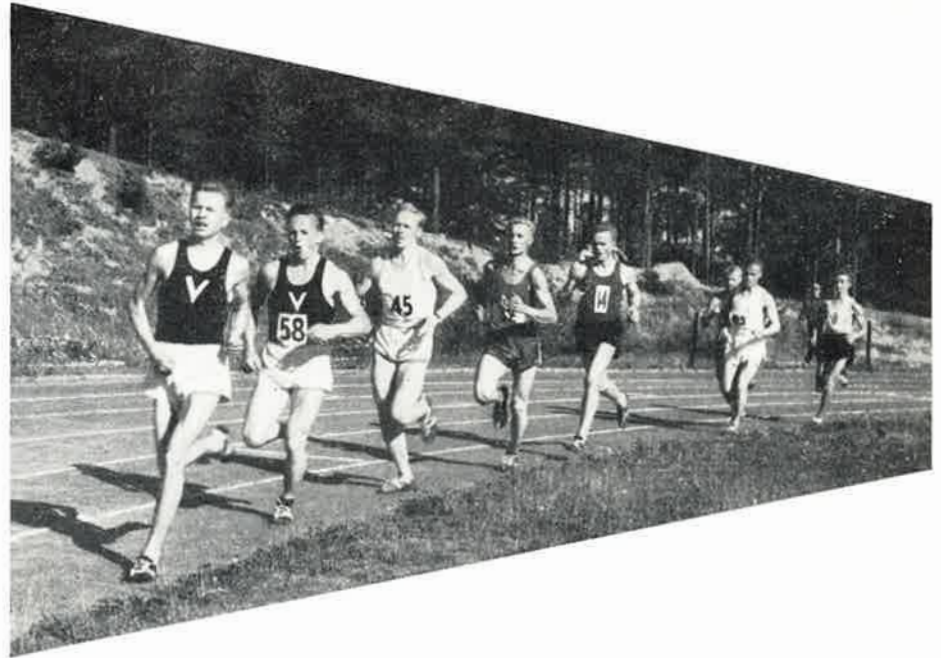
Miesten lajit

100 metrin juoksu muodostui heti alkuunsa hyvätasoiseksi ja kovaksi kilpailuksi. Laji oli molemmille tehtaalle yhteinen, mutta suoritettiin suoraan loppukilpailuna kolmessa erässä. Suurten tehtaiden sarjassa oli maaliviivalla ruuhkaa, ja Voikan Hiedan selvän voiton jälkeen oli kolme miestä rinta rinnan Kymintehtaan Kivisen sijoittuessa toiseksi ja Voikan Jokimiehen kolmanneksi. Pienten tehtaiden paras, Juantehtaan Jouko Tuppurainen pääsi tuloksellaan 11.8 vielä pal-

van kamppailun loppusuoralla Högforsin Korpelan kanssa voittaen kämmenen leveydellä.

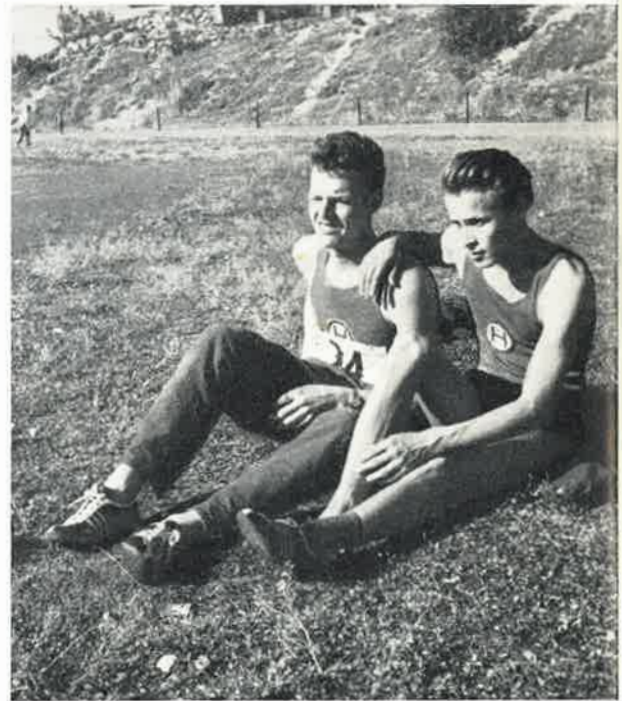
3000 metrillä jäi tulostaso melko vaatimattomaksi, mutta voitosta käytiin kuitenkin kovaa kilpailua. Johdossa vuorotteli monta miestä, mutta kilpailun voittaja, Kymintehtaan Raimo Alastalo pysytteli kärjen tuntumassa ja vasta viime kierroksilla veti joukkoa koettaen nykyyksillä saada kansakilpailijoita jäämään. Loppusuoralla kehittyi raju kaksinkamppailu Alastalon ja Viljakaisen kesken ja sprintterivauhtia tulivat miehet tässä järjestyksessä maaliin. Kolmanneksi sijoittui Högforsin Holopainen. Pienten tehtaiden paras, Juantehtaan Eero Tiainen, joka on hiihtäjänäkin ollut mukana yhtymän kilpailuissa, sijoittui viidenneksi.

Kilpailujen ehkä mielenkiintoisimmaksi lajiksi muodostui 1000 metrin viesti, joka ratkesi vasta kalkkiviivoilla. Kymintehtaan



3000 m:n juoksijat
taivalta taittamassa.
Mestaruuden saavuttanut
Kymintehtaan Raimo Alastalo
tässä vaiheessa kolmantena

Kuulantyönnön voittanut
Högforsin 'mörssäri'
Toivo Pääkkönen



Högforsin Harri Kurki
ja Veikko Hälinen,
jotka hankkivat korkeushypyssä
kaksoisvoiton tehtaalleen



Juantehtaan sprintterit
Voitto Myöhänen, Antero Roininen,
Heikki Huusko ja
Jouko Tuppurainen
pinkoivat mestaruuden
4 × 100 m:n viestissä



Einari Virtanen
hoiti kuuluttajan tehtävän
nytkin tarkasti ja asiallisesti



Voikan Erkki Knapp katkaisee
varmana voittajana
maalinauhan
800 m:n juoksussa



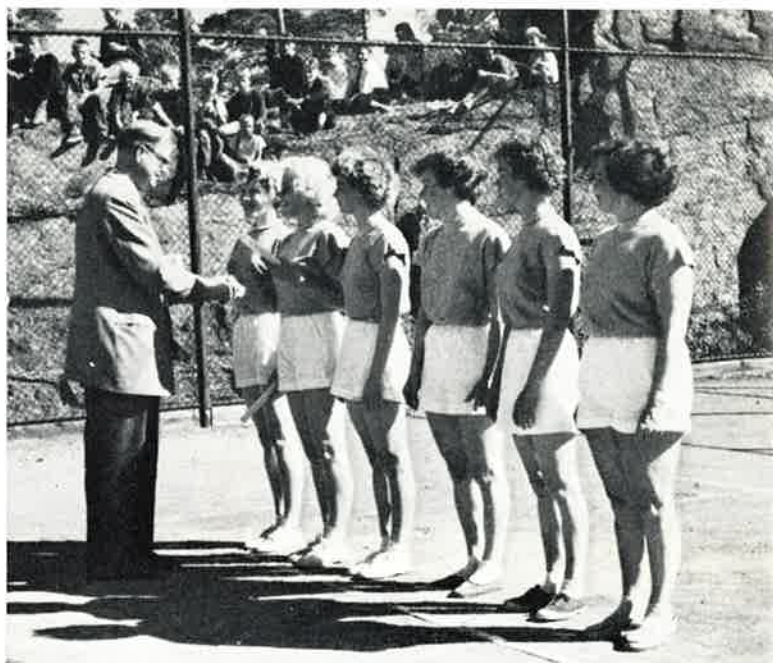
Erkki Hiedalla,
joka korjasi mestaruuden
myös pituushypyssä,
on tärkeää keskusteltavaa
'managerinsa'
Oiva Rautjärven kanssa

Ruotsalaisviestissä
mestaruuteen ja uuteen
ennätykseen yltänyt
Voikan hymyilevä joukkue
Sauli Jokimies, Erkki Hieta,
Reino Rautiainen ja Erkki Knapp
saa kiertopalkintonsa
sosiaalipäällikkö Åke Launikarin
kädestä



Keihäänheiton ylivoimainen
voittaja Voikan Raimo Pukkila
sosiaalivirkailija
Keijo Jokirannan onniteltavana

Kymintehtaan voittoisa
lentopallojoukkue
saa lämpimän kädenpuristuksen
Voikan tehtaan konttoripäälliköltä
Aunis K. Kantoselta



Högforsin tehtaan joukkue,
joka tällä kertaa jäi
toiseksi



Pelituomari
elementissään

Oikealla: Heinolan tehtaitten
yllätysjoukkue,
joka sijoittui kolmanneksi

Kivinen veti ensimmäisen osuuden hyvin ja johti noin kolmella metrillä Voikan vaihtaessa toisena ja Högforsin kolmantena. 200 m:n osuudella Kymintehtaan Peltola venytti raon n. 15 metriksi muiden joukkueiden vaihtaessa suunnilleen samanaikaisesti. Voikan Knapp lähti sitten tavoittamaan Kymintehtaan Telkkistä ja onnistuikin niin hyvin, että vaihdossa oli eroa enää n. 6 metriä. Högfors jäi tällä osuudella ratkaisevasti. Voikan Hieta oli kaarteen lopussa jo Tolvasen kannoilla ja yritti takasuo-

ralla ohi, mutta onnistui yrityksessään vasta takakaarteessa ja sai parin metrin etumatkan loppusuoralle tultaessa. Tällöin yritti Tolvanen vuorostaan ja tavoitti Hiedan menen hieman ohikin. Yleisön äänekäästi kannustaessa Hieta kuitenkin kaiken itsestään irti ottaen tempoi johtoon ja nipin napin selviytyi voittajaksi. Kummallekin joukkueelle noteerattiin sama aika 2.03.1, mikä on yhtymän uusi ennätys.

Pienten tehtaiden viestinä oli 4 x 100 metriä ja siinä osoitautui Juantehtaan tasainen jouk-

kue lyömättömäksi. Se johti hienokseltaan koko ajan, vaikka Salo uhkasikin kovin vielä toisella osuudella. Juantehtaan Myöhänen veti kaartein melko hyvin, ja kun vaihto Tuppuraisen kanssa onnistui täysin, ei Salon ankkurilla ollut mitään sanomista. Heinola sijoittui kolmanneksi ja Halla neljänneksi.

Kenttälajit jäivät pakostakin hie- man juoksulajien varjoon, mutta oli niissä yhtymän puitteissa tasoa aika lailla. Pituushypyssä, joka oli yhteinen laji, oli yhdeksän miehen tulos 603, ja kuulantyyönnössä

samoin vielä yhdeksäs mies rikkoi 11 metrin rajan. Keihäissä kaikki kuusi heittäjää pääsivät 50 metrin tuntumaan.

Pituuksissa Voikan Hietta leiskautti 654, vaikka hänen edellytyksillään pitäisi jo nyt päästä puolisen metriä pitemmälle. Ehkä se pian onnistuukin. Högforsin Niemelä jäi vain 10 cm ja kolmanneksi sijoittui Kymintehtaan nuori Häkkinen tuloksella 637. Pienten tehtaiden paras, Juantehtaan Jouko Tuppurainen oli neljäs jälleen 10 cm edellistä heikommalla tuloksella. Toinen Juantehtaan edustaja Antero Roininen oli pikku tehtaitten sarjassa toiseksi paras tuloksella 616.

Korkeushyppy oli Högforsin "heiniä", sillä tehtaan edustajat

veivät selvän kaksoisvoiton. Kymintehtaan Matti Qvick selvitti ensimmäisellään 170, ja kun muut joutuivat käyttämään useampia yrityksiä, luultiin kilpailun jo ratkenneen. Högforsin pojat osoittivat kuitenkin hyvää venymiskykyä ja kumpikin selvisi vielä 173:sta. Harri Kurki pääsi tästä korkeudesta toisella yrittämällä ja Veikko Hälinen kolmannella.

Kuulantyönön voitti Högforsin Toivo Pääkkönen helposti. Kymintehtaan Kivinen sijoittui yllättäen toiseksi omalla ennätystuloksellaan 12.76. Salon Esko Tuominen kipusi "isoisten" joukkoon työntämällä 12.55 ja nappaamalla seuraavan sijan. Hallan Teuvo Kärkkäinen tuli pienten sarjassa toiseksi samalla tuloksella kuin Kymintehtaan Niemi.

Keihäissä Voikan nuori Raimo Pukkila lunasti toiveet ja sinkautti keppinsä vain 27 sentin päähän ennätyksestä. Ehkä jo ensi kesänä vanha ennätys rikkoutuu. Högfors valtasi seuraavat tilat ja Kymintehtas piti loppupäästä huolen.

Kun sitten ryhdyttiin pisteitä laskemaan, niin todettiin, että Kymintehtas oli tasaisella joukkueellaan korjannut suurimman saaliin, mutta vain kolme pistettä enemmän kuin Voikka, jolle Högfors vuorostaan hävisi vain vaivaiset kaksi pistettä. Kymintehtas sai siten ensimmäisen kiinnityksen kilpailtavana olevaan kiertopalkintoon. Pienten tehtaiden sarjassa oli Juantehtas omaa luokkaansa ja Heinola yhtä selvä kakkonen, seuraavina Salo ja Halla.

Naisten lentopallo

Naisten lentopallisarjaan oli ilmoittautunut kuusi joukkuetta,

joista arvannon perusteella Högfors, Heinola ja Juantehtas pelasivat ensimmäisessä sekä Kymintehtas, Voikka ja Salo toisessa lohossa. Jo lauantaina suoritettujen ottelujen perusteella voitiin todeta, että joukkueiden väliset voimasuhteet olivat huomattavasti tasoittuneet, joskin samalla oli havaittavissa pientä taantumista kärkijoukkueiden kohdalla. Vaikka kaikki ottelut saatiin päätökseen jo kahdessa erässä, muodostuivat kamppailut erittäin tasaväkisiksi ja jännittäviksi. Hermoilu oli tyypillistä lähes jokaiselle joukkueelle ja aikalisäkaannukset eivät suinkaan olleet omiaan jännitystä lieventämään.

Alkuotteluissa entiset "vahvat" nimet pitivät jälleen pintansa, vaikka sekä Högforsilla että Kymintehtaalla oli täysi työ selviytyäkseen loppuotteluun. Se suoritettiin sunnuntaina ja muodostui odottamattoman säyseäksi. Vain ensimmäisessä erässä oli tavanmukaista "sähinää" ja erä päättyi kymintehtalaisten voittoon 16—14, mutta jo jatkossa päätehtaan tyttöjen painostus oli rautaruukkilaisille liikaa ja nämä menettivätkin toisen erän ja samalla koko mestaruuden pistein 7—15. Voittaneessa joukkueessa pelasivat Aili Kaartinen, Alli Lahtinen, Liisa Murtola, Kaija Mäntylä, Ritva Pöntinen ja Terttu Sihvola. Tästä joukkueesta kaikki muut paitsi Aili Kaartinen olivat Juantehtaalla v. 1956 hankkimassa ensimmäistä lentopallomestaruutta Kymintehtaalle. Vakiintuneen tavun mukaan sai kunkin tehtaan paras pelaaja palkinnon, ja palkituiksi tulivat Kymintehtaan Terttu Sihvola, Högforsin Liisa Tuominen, Heinolan Sylvi Honkanen, Voikan Virpi Rantaharju, Juantehtaan Anja Satuli ja Salon Raila Lindholm.



Naisten lentopallossa parhaina palkitut, joiden nimet nähdään tekstissä kuvan yläpuolella kolmannella palstalla

Kesäkilpailujen päättäjäiset olivat välittömästi yleisurheilukilpailujen jälkeen yhteisen ruokailun yhteydessä Voikan tehtaan keskusruokalassa, jossa myös jaettiin kiertopalkinnot ja jossa sosiaalipäällikkö Ake Launikari piti puheen kiittäen kilpailijoita ja järjestävää tehdasta.

Tulosluettelo

100 m juoksu

1) Erkki Hieta, Voikka, 11.2. 2) Seppo Kivinen, Kymintehdas, 11.4. 3) Sauli Jokimies, Voikka, 11.4. 4) Vilho Peltola, Kymintehdas, 11.4. 5) Pertti Kankkunen, Högfors, ja Jouko Tuppurainen, Juantehdas, 11.8. 7) Esko Niemelä, Högfors, 11.9. 8) Teuvo Saarenkoski, Heinola, 12.0. 9) Esko Tuominen, Salo, ja Mauri Laaksonen, Salo, 12.4. 11) Voitto Myöhänen, Juantehdas, 12.7. 12) Erkki Santonen, Heinola, 12.9. 13) Veijo Virtanen, Halla, 13.8. 14) Sölve Andersen, Halla, 14.2.

Pisteet: Isot tehtaat: Voikka 7+4=11, Kymintehdas 5+3=8, Högfors 2+1=3. — Pienet tehtaat: Juantehdas 8+4=12, Salo 5½+5½=11, Halla 2+1=3, Heinola 7+3=10.

Korkeushyppy

1) Harri Kurki, Högfors, 173. 2) Veikko Hälinen, Högfors, 173. 3) Matti Qvick, Kymintehdas, 170. 4) Risto Aro, Kymintehdas, 165. 5) Aake Hämäläinen, Voikka, 160. 6) Reino Rautiainen, Voikka, 140.

Pisteet: Högfors 7+5=12, Kymintehdas 4+3=7, Voikka 2+1=3.

Keihäänheitto

1) Raimo Pukkila, Voikka, 57.00. 2) Kaarlo Isaksson, Högfors, 54.43. 3) Kaarlo Heiskanen, Högfors, 52.43. 4) Teuvo Parolahti, Voikka, 51.82. 5) Timo Leino, Kymintehdas, 49.99. 6) Markku Tuviala, Kymintehdas 49.78.

Pisteet: Voikka 7+3=10, Högfors 5+4=9, Kymintehdas 2+1=3.

800 m juoksu

1) Erkki Knapp, Voikka, 1.57.0. 2) Leo Viljakainen, Kymintehdas, 1.58.8. 3) Seppo Telkkinen, Kymintehdas, 2.03.8. 4) Raimo Korpela, Högfors, 2.04.0. 5) Veikko Jousisto, Högfors, 2.05.0. 6) Aleks Järvinen, Voikka, 2.39.6.

Pisteet: Kymintehdas 5+4=9, Voikka 7+1=8, Högfors 3+2=5.

Pituushyppy

1) Erkki Hieta, Voikka, 654. 2) Esko Niemelä, Högfors, 644. 3) Reino Häkkänen, Kymintehdas, 637. 4) Jouko Tuppurainen, Juantehdas, 627. 5) Veikko Tolvanen, Kymintehdas, 623. 6) Sauli Jokimies, Voikka, 619. 7) Antero Roininen, Juantehdas, 616. 8) Teuvo Kärkkäinen, Halla, 615. 9) Juhani Nurmi, Heinola, 603. 10) Pertti Kankkunen, Högfors, 599. 11) Mauri Laaksonen, Salo, 556. 12) Pertti Lindqvist, Salo, 545. 13) Erkki Santonen, Heinola, 500. 14) Veijo Virtanen, Halla, 496.

Pisteet: Isot tehtaat: Voikka 7+2=9, Kymintehdas 4+3=7, Högfors 5+1=6. — Pienet tehtaat: Juantehdas 8+7=15, Halla 6+1=7, Heinola 5+2=7, Salo 4+3=7.

Kuulantyoöntö

1) Toivo Pääkkönen, Högfors, 13.30. 2) Seppo Kivinen, Kymintehdas, 12.76. 3) Esko Tuominen, Salo, 12.55. 4) Eero Jumpponen, Högfors, 12.26. 5) Ensio Niemi, Kymintehdas, 11.99. 6) Teuvo Kärkkäinen, Halla, 11.99. 7) Leo Rautkoski, Voikka, 11.37. 8) Teuvo Saarenkoski, Heinola, 11.24. 9) Valo Tunttunen, Heinola, 11.07. 10) Taisto Vanhala, Halla, 10.77. 11) Antti Karanen, Salo, 10.76. 12) Reijo Makkonen, Juantehdas, 10.30. 13) Heikki Huusko, Juantehdas, 9.99. 14) Raimo Pukkila, Voikka, 9.96.

Pisteet: Isot tehtaat: Högfors 7+4=11, Kymintehdas 5+3=8, Voikka 2+1=3. — Pienet tehtaat: Salo 8+3=11, Heinola 6+5=11, Halla 7+4=11, Juantehdas 2+1=3.

3000 m juoksu

1) Raimo Alastalo, Kymintehdas, 9.23.0. 2) Leo Viljakainen, Kymintehdas, 9.24.4. 3) Rauno Holopainen, Högfors, 9.26.8. 4) Viljo Erkkilä, Voikka, 9.30.5. 5) Eero Tiainen, Juantehdas, 9.31.2. 6) Leo Rautkoski, Voikka, 9.42.5. 7) Ari Moilanen, Högfors, 9.59.6. 8) Ilmari Issukka, Juantehdas, 10.34.5. 9) Niilo Virtanen, Heinola, 10.42.7. 10) Sulo Mäkelä, Heinola, 11.14.7. 11) Esko Karanen, Salo, 11.35.0.

Pisteet: Isot tehtaat: Kymintehdas 7+5=12, Högfors 4+1=5, Voikka 3+2=5. — Pienet tehtaat: Juantehdas 8+7=15, Heinola 6+5=11, Salo 4.

Ruotsalaisviesti

1) Voikka (Reino Rautiainen, Sauli Jokimies, Erkki Knapp ja Erkki Hieta) 2.03.1. 2) Kymintehdas (Seppo Kivinen, Vilho Peltola, Seppo Telkkinen ja Veikko Tolvanen) 2.03.1. 3) Högfors 2.09.6.

Pisteet: Voikka 7, Kymintehdas 5, Högfors 3.

4×100 m viesti

1) Juantehdas (Heikki Huusko, Antero Roininen, Voitto Myöhänen ja Jouko Tuppurainen) 48.1. 2) Salo 49.4. 3) Heinola 50.3. 4) Halla 53.6.

Pisteet: Juantehdas 8, Salo 6, Heinola 4, Halla 2.

Joukkuekilpailu

Isot tehtaat 1) Kymintehdas 59 pistettä 2) Voikka 56 pist., 3) Högfors 54 pist.

Pienet tehtaat: 1) Juantehdas 53 pistettä 2) Heinola 43 pist., 3) Salo 39 pist., 4) Halla 23 pist.

Naisten lentopallo

1) Kymintehdas (Aili Kaartinen, Alli Lahtinen, Liisa Murtola, Kaija Mäntylä, Ritva Pöntinen, Terttu Sihvola). 2) Högfors (Ritva Kaukelin, Liisa Tuominen, Kaarina Lundberg, Kerttu Schultz, Eila Rantanen, Liisa Halonen). 3) Heinola. 4) Voikka. 5) Juantehdas. 6) Salo.

Ottelutulokset: Högfors—Heinola 15—6, 16—14, Kymintehdas—Salo 15—10, 16—14, Högfors—Juantehdas 15—13, 16—14, Voikka—Salo 15—11, 15—9, Heinola—Juantehdas 15—8, 18—16, Kymintehdas—Voikka 15—7, 15—4, Kymintehdas—Högfors 16—14, 15—7, Heinola—Voikka 15—9, 15—13.

Yhtymän jalkapallomestaruudesta

on ollut kamppailussa 6 joukkuetta, joista I:ssä lohossa Voikka, Heinola ja Juantehdas sekä II:ssä lohossa Högfors, Kymintehdas ja Salo. Voikka voitti Juantehtaan 10—2 ja Heinolan 5—0 sekä Heinola Juantehtaan 6—3. Högfors päihitti niukasti sekä Salon että Kymintehtaan maaliluvuin 1—0 ja 4—3, kun taas Kymintehtaan ja Salon välinen ottelu päättyi ensin mainitun ylivoimaiseen voittoon 6—1. Loppusarjaan selviytyivät Voikka, Högfors ja Kymintehdas.

Kävelyharrastuskilpailut

Kuten jo heinäkuun Tiedotuslehdessä mainittiin, oli osanotto kävelyharrastuskilpailuihin huomattavasti runsaampaa kuin edellisinä vuosina. Suorituksia kertyi Kymin-
tehtaalla 5.880 (v. 57 3.708) ja Voikkaalla 2.973 (2.497). Kun mainitussa Tiedotuslehdessä luettiin lomapalkintojen saajien nimet, julkaisemme tässä yhteydessä parhaat tulokset eri sarjoissa.

Kymintehdas

Miehet: 1) Raimo Alastalo, sell., 450 km. 2) Heikki Vihersalo, sell. korj.paja, 428. 3) Olavi Korhonen, Kuu. pap., 407. 4) Leo Perätalo, Ky. pap., 401. 5) Raimo Pirinen, sell., 384. 6) Matti Krannila, höyryos., 341. 7) Urho Kiili, kloorit., ja Ukko Miikkulainen, rak.os., 332. 9) Veikko Honkanen, teknill.os., 312. 10) Mauri Luoto, höyryos., ja Jaakko Suojanen, korj., 304. 12) Eino Hottinen, sell., 302. 13) Albert Heinonen, rak.os., 253. 14) Hjalmar Seppälä, rak.os., 248. 15) Markku Ahola, höyryos., ja Olli Suurmäki, Ky. pap., 238. 17) Kalle Kapiainen, Ky. pap., 224. 18) Veikko Pasi, Ky. pap., 215. 19) Matti Frimodig, Ky. pap., 213. 20) Reino Lindqvist, Ky. pap., 206. 21) Teppo Frimodig, sell., 202. 22) Reijo Mauno, talousos., 201.

Naiset: 1) Anna-Liisa Nieminen, höyryos., 310 km. 2) Hilda Toivanen, ulkotyös., 236. 3) Annikki Aranko, Saksanaho, 224. 4) Tellervo Nykänen, Ky. pap., 212. 5) Aino Vanhatalo, sell. korj.paja, 177. 6) Aune Nieminen, ulkotyös., 172. 7) Elvi Pasi, sähköos., 170. 8) Ida Aholin, klubi, 169. 9) Oili Salenius, päälabor., 164. 10) Elli Tuukkanen, talousos., 157. 11) Toini Iivanainen, sos.os., ja Salme Suojalehto, sell., 156. 13) Saima Aho, kloorit., ja Eila Sohlman, päälabor., 155.

Puolisot: 1) Olga Kahisaari, asunto-os., 367 km. 2) Edith Ollila, sell., 364. 3) Laina Laukas, Kuu. pap., 324. 4) Oili Karhu, sell., 318. 5) Elin Lindström, puuhiomo, 316. 6) Marketta Krannila, höyryos., 313. 7) Aino Seppälä, rak.os., 308. 8) Sara Suojanen, korj., 304. 9) Impi Honni, sell., 303. 10) Toini Saarinen, Ky. pap., 302. 11) Hely Luoto, höyryos., ja Terttu Vathén, asunto-os., 301.

13) Bertta Lampinen, korj., 300. 14) Irma Kanerva, Kuu. pap., 271. 15) Jenny Rantanen, rak.os., 260. 16) Margareta Laine, rak.os., 227. 17) Hilikka Kähärä, kuljetusos., 215. 18) Minna Miikkulainen, rak.os., 214. 19) Elsa Kalliola, Ky.pap., 212. 20) Aino Jokimies, sell., 211. 21) Aura Rantanen, korj., 208. 22) Hilja Heikkilä, asunto-os., 206. 23) Mailis Lindqvist, Ky. pap., Helmi Gruzdaitis, korj., Toini Yrjölä, Ky. pap., ja Irma Virtanen, teknill.os. 204. 27) Anneli Sarnala, rak.os. 202. 28) Aino Tohka, Ky.pap., 201. 29) Jenny Mankki, korj., 172. 30) Margareta Nyholm, teknill.os., 160. 31) Veera Rossi, kloorit., 158. 32) Kaija Laakso, rak.os., 156. 33) Elna Lakka, kuljetusos., ja Elsa Pasi, ulkotyös., 154. 35) Helvi Taimioja, rak.os., ja Martta Oinonen, rak.os., 152. 37) Eeva Lehtonen, asunto-os., ja Veera Pihkala, kuljetusos., 151.

Pojat 12—17 v.: 1) Markku Heinonen, rak.os., 474. 2) Esa Nieminen, Ky.pap., 440. 3) Pauli Tamminen, Ky.pap., 367. 4) Raimo Bäckman, Ky.pap., 352. 5) Reijo Laukas, Kuu. pap., 349. 6) Aatos Hakkarainen, Ky. pap., 348. 7) Lasse Tuviala, rak.os., 304. 8) Jukka Laakkonen, korj., 248. 9) Pekka Tuomi, rak.os., 161. 10) Juha Laitinen, sähköos., 156. 11) Erkki Sohlman, korj., 153.

Pojat 7—11 v.: 1) Jouni Salama, sell., 532 km. 2) Seppo Salama, sell., 310. 3) Hannu Salama, sell., 264. 4) Seppo Nieminen, höyryos., 227. 5) Kari Seppälä, rak.os., 203. 6) Jorma Kanerva, Kuu.pap., 165. 7) Jukka Tuomi, rak.os., ja Markku Lampinen, korj., 150. 9) Matti Kähärä, korj., 88. 10) Timo Harju, asunto-os., 78.

Tytöt 12—17 v.: 1) Paula Toukkari, Ky.pap., 368 km. 2) Ritva Vierula, kuljetusos., 353. 3) Leena Tohka, Ky.pap., 212. 4) Raija Gruzdaitis, korj., 139. 5) Ritva Heinonen, rak.os., 111. 6) Terttu Lainio, sell., 65.

Tytöt 7—11 v.: 1) Lilja Vierula, kuljetusos., 336 km. 2) Eila Suojanen, korj., 304. 3) Leena Seppälä, rak.os., 171. 4) Anneli Jokimies, sell., 118. 5) Tarja Pallaskallio, rak.os., 102. 6) Merja Lindqvist, Ky.pap., 78.

Voikka

Miehet: 1) Pauli Vehmassalmi, sell., 387 km. 2) Viljo Erkkilä, sähkö, 336. 3) Väinö Ahvenainen, sell. 334. 4) Timo Toivonen, pap., 330. 5) Arnold Järvinen, rautatie, ja Eero Kivimaa, puuhiomo, 304. 7) Paa-vo Vähänen, karbidi, 302. 8) Lasse Knapp, puuhiomo, 300. 9) Anssi Joutjärvi, pap., 260. 10) Pauli Ojames, sell., 220. 11) Albin Väisänen, sell., ja Hemmo Kinnari, sell., 213. 13) Jouko Lehtinen, rak.os., ja Leo Rautkoski, höyry, 210. 15) Risto Paljakka, pap., 206. 16) Eino Peltola, talous, 205. 17) Kaarlo Koskinen, puuhiomo, 204.

Naiset: 1) Leena Pulliainen, puuhiomo, 432 km. 2) Raili Turkkila, rak.os., 200. 3) Taimi Puolakka, rak.os., 156. 4) Arja Schön, korjauspaja, 154.

Puolisot: 1) Hilikka Tiilinen, pap., 327 km. 2) Elli Ekholm, sell., ja Lahja Sulkanen, sell., 308. 4) Salme Tornainen, sähkö, ja Aili Koskinen, puuhiomo, 300. 6) Toini Vass, ulkotyö, 272. 7) Airi Kaivola, sähkö, 248. 8) Alli Joutjärvi, pap., 198. 9) Laina Tiilinen, pap., 176. 10) Annikki Koste, korjauspaja, 160. 11) Lyyli Lindström, pap., 157. 12) Greta Nyman, pap., 156. 13) Iiri Paavola, puuhiomo, 150.

Pojat 12—17 v.: 1) Jouko Kääriäinen, pap., 305 km. 2) Pertti Arvila, sähkö, 225. 3) Raimo Rantanen, ulkotyö, 220. 4) Matti Tirkkonen, karbidi, 150. 5) Jaakko Laaksonen, sell., 144. 6) Harri Paavola, puuhiomo, 110.

Pojat 7—11 v.: 1) Pentti Raitavuori, sell., 161 km. 2) Harri Heijala, karbidi, 132. 3) Kaarlo Lahtinen, rautatie, 96. 4) Jukka Tirkkonen, karbidi, 70. 5) Lars Rosenberg, konttori, 64.

Tytöt 12—17 v.: 1) Pirkko Koskinen, puuhiomo, 308 km. 2) Anja Tiilinen, ulkotyö, 192. 3) Eila Raatikainen, ulkotyö, 156. 4) Soili Nieminen, rak.os., ja Mirjam Toikka, puuhiomo, 120. 6) Marja-Leena Koskinen, pap., 72.

Tytöt 7—11 v.: 1) Eva Sulkanen, sell., 308 km. 2) Pirkko Sulkanen, sell., 304. 3) Mervi Tiilinen, pap., 226. 4) Riitta Tiilinen, pap., 192. 5) Sirkka Heimonen, höyry, 84. 6) Kaarina Vehmassalmi, sell., 80. 7) Virpi Lahtinen, rautatie, 78.

Pitkääaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

KALLE PALONEN

vesivahti Voikan ulkotyöosastolta tulee 16. 10. olleeksi 50 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 12. 11. 1878 Korpilahdella. V. 1907 hän tuli työhön Voikan tehtaalle lämmittäjäksi kattilahuoneelle, jollaisessa tehtävässä hän oli aikaisemmin ollut 4 vuotta Kaukaan tehtaalla. Ulkotyöosastolle hän siirtyi v. 1914 kuormaus- ja purkaustöihin ja hoitaa nykyisin vesivahdin tehtäviä voimalaitoksella. Puoli vuosisataa kestänyt yhtäjaksoinen palvelusaika on mahdollinen vain hyvän terveyden omaavalle henkilölle. Palonen onkin tässä suhteessa sikäli harvinaisuus, ettei hänelle ole kertynyt yhtään ainoata sairauspäivää. Lääkärin vastaanotolla hän on omalla asiallaan käynyt vain kerran — vanhan kaartin 'sotasyynissä'. Vaikka hänellä on ikää jo 80 vuotta, on hänen sekä henkinen että ruumiillinen kuntonsa erittäin hyvä.

TOIVO LAHTI

putkiseppä Kymin korjauspajalta tuli 27. 7. olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 14. 11. 1891 Iitissä ja tullut ensimmäisen kerran työhön v. 1908 työskennellen aluksi eri osastoilla. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1918 lähtien.

HJALMAR RUTH

ulkotyöosaston päällikkö tulee 24. 10. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Kun hän 16. 5. täytti 60 vuotta, julkaisimme hänestä henkilötietoja lehtemme huhtikuun numerossa, johon viittaamme.

KALERVO LEHTONEN

putkiseppä Kymin korjauspajalta tuli 6. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 10. 12. 1900 Iitissä ja tullut v. 1916 työhön Voikan selluloosatehtaalle. Työskenneltyään sit-



Kalle Palonen



Toivo Lahti

temmin Kuusankosken ja Voikan sahoilla, Kymin rakennusosastolla ja Kuusaan selluloosatehtaalla hän siirtyi nykyiseen toimeensa Kymin korjauspajalle.

EVERT JYRÄS

purkaja Kymin ulkotyöosastolta tuli 20. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 16. 8. 1898 Valkealassa. Työskentelynsä yhtiössämme hän aloitti v. 1912 haapojen vuorilijana. V. 1914 hän oli höyryosastolla lämmittäjänä ja siirtyi v. 1917 ulkotyöosastolle sekä sieltä v. 1919 Kuusaan sahalle, missä oli kevääseen 1921,



Evert Jyräs

jolloin muutti valtion palvelukseen. V. 1925 hän palasi takaisin sahalle tapuloitsijaksi ja tuli sieltä v. 1943 nykyiseen toimeensa purkajaksi ulkotyöosastolle.

SULO SAASTAMOINEN

höylääjä Kymin korjauspajalta tuli 21. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 19. 2. 1902 Iitissä ja tuli v. 1917 työhön Kuusankosken asuinrakennusosastolle porapajaksi ammattikoulun rakennustyömaalle. Vielä samana vuonna hän siirtyi nykyiseen toimeensa höylääjäksi Kymin korjauspajalle.



Sulo Saastamoinen

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

EINAR KOSKELA

puuseppä Kymin rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 18. 10. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1918 Kymin paperitehtaalle. Työskenneltyään sittemmin eräillä muilla osastoilla hän siirtyi v. 1921

Kymin rakennusosastolle, missä toimii edelleenkin puuseppänä ja puusepäntö-
verstaan koneiden hoitajana. Koskela on osallistunut työturvallisuustoimintaan ja kuuluu nykyisin työturvallisuustoimikuntaan. Kuusankosken Osuusliikkeen myymäläneuvoston jäsenenä hän oli vuosina 1932—42.



Einar Koskela



Antti Tuomainen



Valto Lahtinen

ANTTI TUOMAINEN

kirvesmies Kymin rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 20. 10. Hän on syntynyt Vehmersalmella, missä myös vietti lapsuutensa ja nuoruutensa päivät. Jo 12-vuotiaasta alkaen hän oli metsätyössä halonajossa aina 20-vuotiaaksi saakka, minkä jälkeen hän liikkui kymmenisen vuotta Savon vesillä, aluksi lotjissa ja myöhemmin matkustajalivoissa. Vähitellen hän siirtyi etelämäksi, kunnes pysähtyi Jääsken pitäjään, mistä sotien jälkeen oli lähdettävä evakkotielle. V. 1947 hän tuli yhtiömme palvelukseen kirvesmieheksi Kymin rakennusosastolle, missä pientä katkoa lukuun ottamatta on yhtäjaksoisesti työskennellyt.

VALTO LAHTINEN

Kymintehtaan voimalaitosten ylimestari täyttää 60 vuotta 21. 10. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiömme palvelukseen Kymin sähkökorjaamolle 13. 12. 1916. Saatuaan käytännöllistä kokemusta asennus- ja korjaustyöissä hän suoritti vuosina 1922—25 Helsingin teollisuuskoulun vahvavirtaopintosuunnan sähkötekniikan tutkinnon. Työskenneltyään sitten pari vuotta Kymin sähkökorjaamolla hän teki opintomatkan Ruotsiin

Asean tehtaille. Yhtiömme palvelukseen hän palasi jälleen v. 1928 sähkömestariksi Kymin sähkökorjaamolle. V. 1938 hänet nimitettiin Kuusankosken, Kymintehtaan ja Keltin voimalaitosten voimalaitosmestariksi ja nykyisin hän toimii voimalaitosten ylimestarina. Hän on kuulunut Kymenlaakson teollisuusteknikkojen yhdistykseen sen perustamisesta lähtien ja ollut yhdistyksen varapuheenjohtajana vuosina 1936—38 sekä puheenjohtajana 1938—45. Hän on Kymin Oy:n Mestarikerhon perustajajäsen ja toiminut sen sihteerinä sekä kerhomestarinä usean vuoden ajan.

UUNO PARVIAINEN

apumies Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 22. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 Voikan ulkotoimistolle ja työskenteli sittemmin mm. Voikan rakennusosastolla, Voikan uitolla ja Voikan korjauspajalla. Kymin rakennusosastolle hän tuli v. 1941 ja on siellä yhtäjaksoisesti palvellut lukuun ottamatta noin vuoden pituista aikaa, jolloin hän oli Kymin korjauspajalla. Parviainen on toiminut Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liiton Kuusankosken

osaston varapuheenjohtajana ja kuulunut mm. rakennustyöläisten ja myöhemmin paperityöläisten ammattiosastoon yhteensä yli 20 vuotta. Hän kuuluu myös Kymintehtalaisten työväenyhdistykseen.

EINO HELMINEN

kalanterinkäyttävä Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 24. 9. Hän on syntynyt Jämsässä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 16. 6. 1927 Kymin rakennusosastolle, mistä jo samana vuonna siirtyi Kymin paperitehtaalte voiteilijaksi. Vuodesta 1941 lähtien hän on työskennellyt kiilloituskalanterilla ja nimitettiin kalanterin käyttäjäksi 6. 2. 1950.

TOIVO LAURELL

urheilukentän vahtimestari täyttää 50 vuotta 28. 9. Hän on syntynyt Muolaassa ja tullut yhtiön palvelukseen 13. 5. 1939 samaan toimeen missä nykyisinkin on. Laurell on innokas urheilumies. Hän on harrastanut menestyksellä kilpaurheiluaakin, erityisesti juoksulajeja mailista maratoniin. Hän kuului aikoinaan Pölläkkälän Urheilijoihin ja niiltä ajoilta on hänen nimis-



Uuno Parviainen



Eino Helminen



Toivo Laurell



Hilja Tikka

sään piirimestaruksiakin. V. 1939 hän voitti Kymintehtaan mestaruuden 3.000 m juoksussa.

HILJA TIKKA

viivaajan apulainen Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 8. 10. Hän on syntynyt Sakkolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 5. 6. 1928 Voikan ulkotyöosastolle, mistä vielä samana vuonna siirtyi Voikan puuhiomoon. Kymin paperitehtaalle hän tuli 1. 7. 29 lajittelijaksi ja nykyisessä toimeensa on ollut 3. 11. 57 alkaen.

AARNE NAKARI

prässimies Voikan puuhiomon kuorimolta täyttää 50 vuotta 20. 10. Hän on syntynyt Sakkijärvellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1949 Voikan selluloosatehtaalle. Oltuaan sittemmin pari vuotta Kymin selluloosatehtaalla hän siirtyi v. 1956 nykyiseen toimeensa Voikan puuhiomolle.

VILHO AALTO

kirvesmies Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 22. 10. Hän on syntynyt Anjalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1923 Kymin selluloosateh-



Aarne Nakari

taalle ja on sittemmin työskennellyt mm. Ky—Kuu. ulkotyöosastolla ja Kymin rakennusosastolla. Aalto on kuullut ennen sotia kunnanvaltuustoon 3 vuotta ja Kuusankosken Kisan johtokunnassa hän on ollut jäsenenä 25 vuotta toimien myös seuran puheenjohtajana ja sihteerinä.

TORSTEN SÖDERSTRÖM

ekonomi myyntiosastolta täyttää 50 vuotta 1. 11. Hän on syntynyt Porvoossa, missä myös kävi koulunsa. Tultuaan ylioppilaaksi v. 1927 hän ryhtyi opiskelemaan Ruotsalaisessa kauppa-korkeakoulussa ja suoritti diplomi-ekonomi tutkinnon v. 1929. Lisäksi hän suoritti alemman oikeustutkinnon Helsingin yliopistossa v. 1931. Opiskelunsa päätettyään hän oli Suomen Gummitehdas Oy:n Tallinnan edustusliikkeen Oy Wilh. Blumbergin palveluksessa vuosina 1932—33. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 1. 11. 1933 lähetysoasastolle. V. 1934 hän muutti Juankoskelle tehtaan kirjanpitäjäksi ja oli tässä toimeensa vuoteen 1938, jolloin hänet nimitettiin Hallan tehtaitten konttoripäälliköksi. V. 1946 hän siirtyi nykyiseen virkaansa yhtiön pääkonttoriin hoitamaan yhtiön kemiallisen teol-



Torsten Söderström

lisuuden tuotteiden myyntiä. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan mainittakoon tennis ja kvartettilaulu.

SULO POKKI

kirvesmies Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 3. 11. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 Voikan uitolle ja on sittemmin työskennellyt mm. Voikan ulkotyöosastolla, Voikan rakennusosastolla ja Keltin voimalaitoksella sekä vuodesta 1942 lähtien Kymin rakennusosastolla.

HALLAN TEHTAAT

VILHO MARKKANEN

vartija sahalla täyttää 60 vuotta 13. 10. Hän on syntynyt Kotkassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1927 sahalle apusahuriksi. Lukuun ottamatta muutamia lyhyitä jaksoja erällä muilla osastoilla hän työskenteli sahalla sahurina aina vuoteen 1952, mistä lähtien hän on toiminut vartijana.

VÄINÖ YLÖNEN

työnjohtaja lautatarhalla täyttää 60 vuotta 11. 11. Hän on syntynyt Ky-



Väinö Ylönen



Uno Tuovinen



Esko Järvenpää



Tuomas Tuovinen



Arvo Himmelroos



Eino Ojanen



Kauko Sireeni

missä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1911 lautatarhalle. Oltuaan välillä muutaman vuoden poissa hän palasi 15. 6. 25 takaisin työnjohtajaksi lautatarhalle.

UUNO TUOVINEN

seppä korjauspajalta täyttää 50 vuotta 12. 10. Hän on syntynyt Äänekoskella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1933 samaan toimeen missä nykyisinkin on.

TOIVO VIKARI

tasaaja lautatarhalla täyttää 50 vuotta 20. 10. Hän on syntynyt Liikkalassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1926 lautatarhalle. Työskenneltään välillä eräillä muilla osastoilla hän siirtyi v. 1954 takaisin lautatarhalle.

HEINOLAN TEHTAAT

ESKO JÄRVENPÄÄ

sähköhitsaaja kattilaosastolta täyttää 50 vuotta 2. 10. Hän on syntynyt Somerniemellä ja tullut yhtiön palvelukseen 4. 9. 1956.

HÖGFORSIN TEHDAS

TUOMAS TUOVINEN

maatalousosaston työntekijä täytti 60 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Varpaisjärvellä. Jo kolmattakymmentä vuotta hän on ollut työssä Karkin tilalla.

ARVO HIMMELROOS

liesikasaaja liesiosastolta täytti 60 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Pusulassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1920. Jo aikaisemminkin hän oli poikasena ollut työssä tehtaalla. Himmel-

roos on osallistunut palokunta- ja urheilutoimintaan paikkakunnalla. Mm. hän oli perustamassa urheiluseura Siisua.

EINO OJANEN

kirvesmies rakennusosastolta täytti 60 vuotta 8. 9. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1919, mutta on ollut useaan otteeseen työssä muualla. Nykyisin hän työskentelee kirvesmiehenä rakennusosastolla.

EINO AALTO

tavarankuljettaja kattilaosastolta täytti 50 vuotta 8. 9. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 3. 6. 1924 valajaksi, mutta siirtyi v. 1951 valimosta kattilaosastolle.

KAUKO SIREENI

työnjohtaja keernaosastolta täyttää 50 vuotta 10. 10. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1926 nosturinkäyttäjäksi. Oltuaan sittemmin muutaman vuoden työssä valimossa hän siirtyi keernantekijäksi ja nimitettiin v. 1945 työnjohtajaksi keernaosastolle. Sireenin harastuksiin on kuulunut mm. paini.

METSÄOSASTO

KALLE TORNIAINEN

vanhempi työnjohtaja täytti 60 vuotta 7. 9. Mikkelin Saksalassa. Hän tuli Halla-yhtiön palvelukseen Mikkelin sahalle 1. 5. 1917 tukkien ylösottajaksi. Sen jälkeen hän on ollut erilaisissa tehtävissä, mm. yhden kesäajan maanmittausinsinöörin apulaisena Hallan metsien kartoittamistehtävissä, useampana kesänä uiittotyömailla työnjohta-

jana, vuosina 1923—24 Juankosken tehtaalla—Saksalan välityksen satamatoissa Mikkelissä ja tämän jälkeen Saksalan sahalla lajittelijana, ylösottajana ja lautatarhalla työnjohtajana vuosina 1928—36. Saksalan sahan lopetettua toimintansa hän jäi metsäosaston tehtävissä hoitamaan nykyistä työnjohtajan tointaen Saksalassa. Torniainen tunnetaan tunnollisena ja taitavana työnjohtajana ja hän on saavuttanut esimiestensä sekä alaistensa täyden luottamuksen.

JONNI TIAINEN

työnjohtaja täyttää 50 vuotta 24. 9. Savitaipaleen Purtoismäellä. Hän on syntynyt Savitaipaleella maanviljelijän poikana. Yhtiömme metsäosaston palvelukseen hän tuli 1. 11. 1945 metsätyönjohtajaksi Kymen hoitoalueen Savitaipaleen piiriin, missä on edelleenkin samassa toimessa. Tiaisen työkenttänä ovat niin yhtiön omat kuin ostometsäkin. Niissä hän on osallistunut työnvalvojana kaikkiin tehtäviin mitä metsän hakkuu ja ajo sekä metsänhoidolliset työt vaativat sekä tilitykseen ja metsänostoihin. Ahkeruudellaan ja tunnollisuudellaan sekä harkitsevan ja rauhallisen luonteen omaavana metsämiehenä hän on menestynyt tehtävissään tunnustuksen ansaitsevilla tavalla.

VILJO MALIN

työnjohtaja täyttää 50 vuotta 30. 9. Mäntyharjun Valtolassa. Hän on jo poikasesta lähtien ollut yhtiömme metsä- ja uiittotoissa ja nimitettiin 15. 8. 1946 työnjohtajaksi Kymen hoitoalueen Valtolan piiriin. Malin on toiminut etupäässä yhtiön omien metsien hyväksi suorittaen hakkuun ja metsäajojen sekä metsänhoitotöiden valvontaa syrjäisillä erämaatyömailla, joilla mukavuudet unohtaen ja rasituksia pelkäämättä joutuu työskentelemään usein vaikeissakin



Kalle Torniainen

olosuhteissa. Keväisin hän on valvonut purouittoa, missä pitkäaikainen kokemus on kehittänyt hänet varsin taitavaksi. Uutterana ja luonteeltaan nuorekkaan reippaana työnjohtaja Malin toimii edelleenkin samoissa tehtävissä Valtolan piirissä.

GUNNAR ANDERSSON

metsänhoitaja, metsäosaston tarkastustoimiston päällikkö, täyttää 50 vuotta



Gunnar Andersson

2. 10. Hän on maaseudun lapsi, itä-Uudenmaan Lapinjärven kasvatti. Käytyään oppikoulunsa Loviisan lyseossa hän lähti taivaltamaan metsämiehen polkua ja suoritti metsänhoitajan tutkinnon v. 1933. Jo seuraavana vuonna tapaamme hänet yhtiömme metsänarviomiehenä ja v. 1936 hän saavutti apulaismetsänhoitajan viran. 1. 5. 1941 hän sai aluemetsänhoitajanimityksen toimien ensin Kymen pohjoisessa ja

myöhemmin eteläisessä hoitoalueessa. Vuonna 1950 hän otti läntisen piirikunnan revisorin tehtävät vastaan ja toimi vuosina 1951 ja 52 metsäosaston rationalisoimistehtävissä sekä vuosina 1952—56 läntisen piirikunnan ylimetsänhoitajan avustajana. Marraskuun alusta 1956 hänet nimitettiin metsäosaston tarkastustoimiston päälliköksi. Hänen uransa on näin ollen kulkenut yhtiön metsäosaston toiminnan kaikki toimintasektorit ja voidaankin väittää, että harva metsäosaston palvelija tuntee osaston toimintamuodot paremmin kuin hän.

Metsänhoitaja Anderssonin luonteseen on luonto istuttanut maltillisuuden arvokkaan lahjan. Rauhallisesti harkiten hän selvittää toimialansa pulmat ja selväpiirteisellä oikeudentajullaan hän on koko toiminta-alueellaan tervetullut ammattimies. Toveripiirissä hän on vallannut itselleen itseoikeutetun paikan ja kuuluu niihin harvoihin ihmisiin, jotka näkevät kanssaihmissään enemmän hyvää kuin paha.

Manan majoille

Elokuun 18. pnä kuoli Savonlinnassa aluemetsänhoitaja Edward W ä ä t ä i n e n lähes 61 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 16. 12. 1897 Savonlinnassa, tuli ylioppilaaksi Kuopion lyseosta v. 1918 ja suoritti metsänhoitajan tutkinnon v. 1924. Vielä samana vuonna hän tuli yhtiömme palvelukseen saaden hoitoonsa arvioimis-, kartoitus- ja ojitustöiden valvojan vaativat tehtävät eri hoitoalueissa. Tällöin luotu metsäkartasto on vieläkin omien metsiemme hoidon perustana. Vuonna 1938 hänet nimitettiin apulaismetsänhoitajaksi Savon toiseen hoitoalueeseen ja kolme vuotta myöhemmin Saimaan hoitoalueen aluemetsänhoitajaksi asuinpaikkanaan vuodesta 1943 lähtien Savonlinna. Tässä virassa hän olikin sitten kuolemaansa saakka. Metsänhoitaja W ä ä t ä i n e n saavutti kauniita tuloksia niin hyvin omien metsien esimerkillisenä hoitajana kuin myös luotamuksellisten suhteiden luojana laajan maakunnan metsänomistajiin. Poismennyttä jäivät lähinnä suremaan puoliso ja kaksi lasta.

Heinäkuun 23. pnä kuoli Kuusankoskella Pohjois-Kymen sairaalassa

Voikan selluloosatehtaalla 4. 7. sattuneessa sähkötapaturmassa saamiinsa vammoihin vanhempi sähköasentaja Tuomo Partti 30 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 6. 4. 1928 Kuusankoskella. Käytyään ammattikoulun hän tuli keväällä 1943 yhtiön palvelukseen Voikan sähköosastolle, missä sitten työskentelikin kuolemaansa saakka. Vanhemmaksi sähköasentajaksi hänet nimitettiin 1. 1. 56. Partti tunnettiin paikkakunnalla innokkaana urheilumiehenä. Häntä jäivät lähinnä suremaan puoliso sekä neljä lasta.

Elokuun 20. pnä kuoli Kuusankoskella Pohjois-Kymen sairaalassa jälkivuolija Nestor L u n k k a Voikan selluloosatehtaalta lähes 60 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 1. 10. 1898

Mäntyharjussa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1929 Voikan selluloosatehtaalle pakkaajaksi. Jälkivuolijana Voikan selluloosatehtaan kuorimossa hän työskenteli vuodesta 1955 lähtien. Vainajaa suree lähinnä puoliso.

Elokuun 25. pnä menetti Pieksämäellä hukkumisonnettomuudessa henkensä koneenhoitaja Otto Allan M ä k i n e n Kuusankoskelta vajaan 43 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 27. 10. 1915 Valkealassa. Yhtiömme palveluksessa hän ehti olla yli neljänneksivuosisadan, mistä ajasta suurimman osan Kymen selluloosatehtaalla. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 11. 10. 54. Mäkinen oli taitava ammattimies ja hoiti tunnollisesti työnsä. Suremaan jäivät häntä lähinnä puoliso ja tytär.



Edward Wäätäinen



Tuomo Partti

Toimituksen tuoilta

Kun tänne Kuusaan partaille ryhdyttiin vuonna 1872 puuhaamaan ruukkeja, oli aloitettava kulkuyhteyksien rakentamisesta. Kuusankoski-yhtiön oli yhdistettävä Myllysaari sillalla litin puoleiseen rantaan ja korkeilla paaluilla seisova silta siihen vihasesti pärskyvään koskeen syntyikin, kuten vanhat, rakentamiskesänä otetut valokuvat kertovat. Sillalta jatkui tehtaan tie notkelman reunaa ylös ja yhtyi kylätiehen nykyisen Kauppayhtiön myymälän seutuvilla ja siitä olikin käyttökelpoinen tie Maunukselan ja Keltin kautta rautatien varteen Kymin asemalle, jonka nimi myöhemmin muutettiin Koriaksi.

Kymintehtaan oli rakennettava muutama kilometri kokonaan uutta tietä päästökseen ihmisten ilmoille. Tehtaan suunnittelijoilla oli kaksi vaihtoehtoa, joko parantaa Niskalaan johtava huono kinttupolku tai rakentaa kokonaan uusi tie Kolarinmäen kautta Ruotsulan ja Utin väliselle tielle, vuosisatoja vanhalle Yliselle Viipurin maantielle. Viimeksi mainittu suunta voitti, koska sitä kautta matka tehtaalta rautatien varteen supistui kuuteen kilometriin. Ei edes jyrkkä Kolarinmäki pelottanut. Siinäpä hevoset saivatkin punnertaa päivästä toiseen kahden vuosikymmenen ajan, kunnes tehtaille saatiin rautatieyhteys. Lujille otti mennän tullen, eikä ollut helppoa lasketella alamäkeäkään, kun raskas kuorma pyrki riistämään liian kovaan vauhtiin.

Nuo kaukaiset menneisyyden kuvat vilahtivat mielessämme lasketellessamme samaista maantietä AEC:llä, perässä DAF. Niin millä, häkeltelee lukija,

joka ei ole rivitarkasti lukenut tätä numeroamme. Tietysti yhtiömme uudella turpeenkuljetusautolla, jonka autoosa on englantilaisen AEC:n ja perävaunu hollantilaisen DAF:n. Niitä ne kirjaimet vain tarkoittavat, eivätkä kätke itseensä sen kuumempaa salaisuutta.

Mutta kuvaapahan tuo kirjainleikkikin omaa aikaamme. Ennen vanhaan oli hevosilla kotoisia nimiä kuten Jeppe, Piirto, Ajatus, Voima, Piri ja muita samankaltaisia. Ne olivat ajomiesten ystäviä, usein jopa läheisempiä kuin parhaat työtoverit. Yhteisesti jaettiin matkan vaivat ja vastukset, yhteisesti myös matkan ilot. Nyt pelataan kirjaimilla, numeroilla ja muilla iskevillä tunnuksilla. Mutta ovatpa uudet vehkeet myös kunnioitusta herättäviä vempelitä. Ei niille sopsisikaan sellaiset tuttavalliset nimet kuin aikanaan rahtihevosille. Vaikuttavampia ja mielikuviin tukevia vetoavampia niiden pitää olla.

Suorastaan elämykseksi muodostui matka Haukkasuolle ja takaisin tehtaalle tuolloisella turpeenkuljetusautolla. Jo auton koko teki aivan epätodellisen vaikutelman, ja moottorin pauhu oli ainakin ensikertalaiselle korvia huuvaava. Tuli epäily mieleen, että miten tällaista hirviötä oikein kyettäisiin maantiellä hallitsemaan. Mutta hämmästyksellemme se porhalsi rauhallista vauhtia saamatta minkäänlaista hämminkiä aikaan. Ei edes mutkikkaalla Saveron tiellä sillä ollut hätäpäiviä. Ei tämä kuitenkaan ollut yksistään auton hyvien ominaisuuksien ansiota, vaan kiitokset taitavasta ajosta saakoon myös kuljettaja.

Niin merkittävästi on siis käynyt, että Kymintehtaan vanha maantie on ainakin tämän turpeenkuljetuksen osalta perinyt vanhan virkansa ja tarjoaa tehtaalle jälleen palveluksiaan. Olisi siinä entisajan hevostiemillä ihmettelmistä, kun näkisivät tuon AEC:n kiihtävän valtava kuorma perässään heidän vanhaa rahtitietään. Hämmästeli-

sivät vehkeen jättäjäisyyttä, mutta myös sitä, miten on rautatien ylivoimaisuutta kuljetuksen alalla voitu horjuttaa.

Älkäämme kuitenkaan puhuko halveksuen rautatiestä. Se on sentään ollut ja on yhä edelleen teollisen ja kaupallisen toiminnan pääedellytyksiä. Ja onpa se yhtiömme piirissä saanut myös voittopisteen tililleen. Tarkoitamme Juankosken rautatietä, joka puolestaan on aiheuttanut vallankumouksellisen muutoksen Juantehtaan kuljetusoloissa. Rautatie on tehnyt Saimaan helmestä Untamosta virkaheiton ja pannut pisteen tähän saakka suorastaan elinehtoiselle vesikuljetukselle.

Tässä tapauksessa on kysymys vielä pitkäaikaisemman kuljetusneuvon hylkäämisestä. Vesistöt ovat olleet Suomen kansan luontaisia kulkureittejä ammoisista ajoista saakka. Niitä pitkin tehtiin taivalta, ja ne vaikuttivat ratkaisevasti asutuksen leviämiseen. Niitä myöten saatiin myös saalis kotiin. Tiet eräpolkuja lukuun ottamatta ovat paljon myöhäisemmän ajan tuotetta, ja jalkaisin, ratsain, hiihtäen ja reki- sekä purilaspelillä niitä myöten kuljettiin. Kärrynpyörä on varsin myöhäinen tulo.

Kun sitten keksittiin höyrylaiva, nousivat maamme järvet ja joet entistä suurempaan arvoonsa. Rakennettiin kanavia ja laivasta tuli etäisten salo-seutujen ja kaupunkien välinen yhdistäjä. Eritoten Saimaan vesistössä tämä meidän päivimme saakka kestänyt laivojen kultakausi on merkinnyt laajoille sisämaan alueille suurta taloudellisen vaurastumisen ja sivistyksellisen kehityksen aikaa.

Hyvästellessämme nyt Untamoa muistakaaamme tätä laivojen valtakautta kiitollisin mielin. Ja kuka tietää, eikö olisi vielä joskus edessä sisävesilaivojen renessanssi. Uusi saattaa muuttua vanhaksi ja vanha uudeksi kuten niin monesti on saatu kokea.

